Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯАД ҮНЭН

КПСС-эй Буряадай обкомой, Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй, Министрнүүдэй Соведэй орган

Гаргэмнай 1921 оной декабрин 21-hээ гарана | № 203 (14314) | 1976 оной августын 29, воскресени | Сэн 2 мүнгэн.

ТАБАН ЖЭЛЭЙ ТҮРҮҮШҮҮЛ

Бэшүүрэй совхозой бэрхэ һаалишадай нэгэн Мунко …бников аймаг соогоо мэдээжэ болоһоор үннэй. Мүнөө …рэ байгша оной долоо һарын дүнгөөр үнеэн бүриһөө …800 гаран килограмм һү һааһаад байна. Коммунис ажа… [illegible] ударник юһэдэхи табан жэлэй туршада һү ехээр һаа… туушааха түсэб, уялгаяа жэншэдгүй бэелүүлжэ, онсо …лгарһанайнгаа түлөө «Ажалдаа шалгарһанай түлөө» …[illegible] медаляар шагнагдаһан солотой.

Коммунис ажалай ударник, тракторист Николай Ива…вич Харжеев Итанцын леспромхоздо хорёод жэлдэ хү…лэдэг. Тэрэ һара бүри халаанайнгаа нормо 120—130 …процент дүүргэнэ. Үнинэй тракторист юһэдэхи табан жэ…лэй туршада ажалдаа онсо шалгарһанайнгаа түлөө «Ажа…лай алдар солын» гурбадахи шатын орденоор, «Юһэдэхи …табан жэлэй ударник» гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа.

Бэшүүрэй аймагай «Туяна» гэжэ оёдолой фабрикын …оёдолшон, ВЛКСМ-эй гэшүүн Раиса Кабардина залуушье …бол коллективэй түрүүшүүлэй тоодо оролсонхой. Комму…нис ажалай ударник, дүрбэдэхи разрядай залуу оёдолшон …бүхы бүринингөө нормые холо үлүүлэн дүүргэнэ. Фабри…кын комсомолой комитедэй гэшүүн ажалдаа онсо шалгар…һанайнгаа түлөө «1975 оной социалис мүрысөөндэ илагша» …гэһэн тэмдэгээр шагнагдаа.

БИДЭШЬЕ ГЭЭГДЭ-ХЭГҮЙБДИ

Газар таряалангай ургасые гээлтэгүйгөөр, түргэнөөр хуряажа абахын, Эхэ орондоо элбэг ехэ таряа худалдахын түлөө социалис мүрысөө үргэнөөр дэлгэрүүлэе гэжэ уряалһан Бэшүүрэй аймагай Калининай нэрэмжэтэ колхозой механизаторнууд, таряашадай үүсхэлые би үнэн зүрхэнһөө дэмжэнэб.

Хэнэйшье мэдэһээр таряанай ургасын хуби заяан мүнөө бидэнэй, механизаторнуудай гарта, бидэнэй харюусалга доро байна гээшэ ааб даа. Эгээл энээн тухай Кубаниин суута механизаторнууд КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ бэшэһэн бэшэг соо онсо тэмдэглэнэ.

Хэдэн жэлэй саада тээ манай колхоз ороохо таряа ехээр ургуулнабди гэхэ аргагүй, иимэ ехэ мүрысөөндэ хабаадалсаха шадалнайшье багашаг байдаг бэлэй. Жэшээнь, 1969 ондо манай колхоз бүхы таряалан дээрэһээ ойдоол 22 мянган центнер гэхэ гү, али гектар бүриһөөнь миил 6,5 центнер ороохо ургуулһан юм. Үнинһөө хойшо Тоорын таряалангай хүрьһэн элһэлиг, шанар муутай, биратай ургаса үгэхэгүй гэжэ тоологдодог һэн. Гэбэшье үнэндөө, хаанашье муу газар гэжэ байдаггүй, харин, бүхы юумэн ээдһээнь дулдыдадаг. Тиихэдэ һая һунгагдаһан правлениин түрүүлэгшэ Аркадий Степанович Иринчеев ороохо таряанай ургаса дээшэлүүлхын тула бидэнэй ажалые гуримшуулха талаар яһала ехэ хүдэлмэри эмхидхэһэн юм.

Нэгэдэхеэр, таряалангай элдүүрилгые һайжаруулхын тула тракторна бригада бүхэндэ механизатор бүхэниие ямар нэгэ ажалда мэргэжүүлхэ гэжэ шиидээ. Жэшээнь, Тоорын отделениин тракторна бригадын эрхим трактористнууд С. Б. Мурдонов Д. Л. Гыргенов хоёр газар хахалалгаар, А. С. Матуев, С. Д. Даргаев гэгшэд — минеральна үтэгжүүлгэ таряалангай хүрьһэндэ оруулгаар, мүн бидэнэршье, комбайнернуудшье баһа хабарай тарилгын үедэ культиваци хэлгээр газарай хүрьһэ тэгшэлгээр мэргэжэһэн байнабди. Шулуутын, Зуун-Мүрэнэй болон Шанаагай отделенинүүдэй таряашад баһал нигэжэ мэргэжэһэн байха юм.

Хоёрдохёор, ажахын ахалагша агроном Буряадай АССР-эй габьяата агроном Александр Мижитович Холбоев таряалангай хүрьһэндэ нютагай, уларилда тааруу хүрэнгын үрэһэ бэлдэхэ талаар горитойхон хүдэлмэри хээ. Тусхайлбал, Шулуутын отделенидэ эртээр хүйтэрдэг тула «Скала», «Саратовская» гэхэ мэтэ сортнуудай шэниисэ тэндэ эдеэгээ хүсэнгүй хүлдэшэдэг байһан юм. Ушар иимэһээ эртээр эдеэшэдэг шэниисэ энэ отделениин таряалан дээрэ таридаг болохо гэжэ шиидээ. Эрхүүгэй областиин «Путь Ленина» колхозһоо «Бирюсинка» сортын шэниисын үрэһэ асаржа таряад, Шулуутын таряалангай гектар бүхэнһөө 20—22 центнер ороохо ургуулжа абаа һэн. Тиигэжэ тэрэ «Бирюсинка» сортын үрэһэн манай эндэ нютагжаба. Мүн Башкирһаа асаргадаһан «Комета» сортын шэниисэ ге гарһаа 18 центнер ороохо үгэнэ. Нёдондо хабар «Грекуум» гэжэ шэнэ сортын шэниисэ тарижа, гектар бүриһөө 30 центнер хүрэтэр ороохо хуряажа абаабди. Байгша оной хабар «Бурятская-34» сортын 5 центнер үрэһэн түрүүшынхеэ таригдаа. Дээрэ дурсагдаһан 3 янзын сортын алинiинь нютагай уларилда зохилдоноб, тэрэнь шэлэгдэхэ ёһотой.

Гурбадахяар, үрэһэ тарихынгаа урда тээ, мүн тариһаншье хойноо газарай хүрьһэ тэгшэлхэдэ, ороохо таряанай ургасада тон ехэ ашаг үрэтэй. Юундэб гэхэдэ, таряалангай хүрьһэ тэгшэлхэдэ, ороохонон үрэһэн нэгэ жэгдэ гүнзэгыдэ оруулагдана, шииг нойто хүрьһэнһөө һайса абана, ургасаншье дээшэлнэ. Гадна үрэһэ хүрэнгөө тариһанайнгаа удаа эржэгэр катогоор тэгшэлхэдэ, газарай хүрьһэн һалхинда үлеэгдэхэдөө бараг байдаг. Гадна бидэ хахалһан газарта культиваци заатагүй хэжэ, буртаг үбһэ сэбэрлэдэгбди.

Намарай эртын лэ паарай ашаг үрэтэйе таряашан бүхэн мэдэхэ. Намарай паар муушье һаа, хабар хахалагдаһан һолоомоной узуур дээрэхиһээ һайн гэжэ таряашан бүхэн хэлэдэг. Энэмнай ганса манай аймагай бэшэ, харин республикын түрүү ажахынуудай дүй дүршэлһөө харагдана. Манайда ороохо таряа хуряажа дүүргэһэн газарай һолоомо тэрэ дарыдаа суглуулагдажа фермэнүүд болон отарануудта зөөгдэдэг. Мүн зарманиинь полиин захада суглуулагдажа һүрилэгдэдэг. Тиигэжэ намарай паар ехээр хахалха арга олгогдоно. Колхозоймнай трактористнууд намар бүхэндэ 3000—3500 гектар паар хахалдаг юм. Тиимэһээ хабартаа һолоомоной узуурые шадажадал багаар хахалжа тариха гэжэ оролдодогбди.

Тиигэжэл жэл бүри баян ургаса хуряажа абанабди. Юһэдэхи табан жэлэйнгээ түгэсхэхы жэлдэ 3800 гектар **таряалангай гектар бүхэнһөө 16,5 центнер ороохо хуряажа, 45 мянган центнер ороохо Эхэ орондоо үгөөбди.** Тиигэжэ хоёр даабари дүүргэөд, ерэхэ жэлэйнгээ үрэһэ хүрэнгэ малдаа хүсэд хүрэхэ галха таряанай зүйл нөөжэ абаа һэмди.

Мүнөө хабар орон болотор хүйтэн байгаад, май, июнь һаранuудта эгээл таряа, ногооной ургаха үедэ хура бороогой ороогүйшье һаань, ороохо таряанаймнай ургаса нюдэ баясуулма һайн. **Гектар бүрһөө 14—15 центнер ороохон лаб абтахаар.**

Ороной түрүү механизаторнуудта КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневэй эльгээһэн бэшэг соо табигдаһан гүнзэгы удха шанартай зорилгонуудые бидэ Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнернууд халуунаар дэмжэжэ, **таряа хуряалгые хүдэлмэриин 15—18 үдэр соо дүүргэхэ гэһэн социалис уялга абаабди.**

Энэ намар урданайхидаал адляар бүхы комбайнуудаа бүлэг бүлэгөөр хүдэлгэхэбди. Иигэжэ ажаллахада, хүдэлмэри урагшатай, бүтээсэтэй байдаг. Хэрбээ хэн нэгэнэйнгээ комбайнай эбдэрээ һаа, бэе бэедээ туһалдаг. Энэ арга илангаяа залуушуулда туһатай. Үнгэрэгшэ намарай хуряалгада Будажаб Кириллов Батор Матуев хоёр намтай сугтаа ажаллажа гараа һэн. Залуу нүхэдни яһала һайн амжалта туйлажа шадаа. Батор Матуев 5000 центнерһээ дээшэ ороохо сохижо, холодильнигаар шагнагдаа һэн. Ажалдаа шуналтай, шадабаритай энэ залуу нүхэр ёһотой таряашан болоо.

Бидэнэр колхозой бүхы комбайнернууд сүүдхэдээ 4—5 час унтажа амараад лэ, бэшэ тээнь агрегадаа зогсоонгүй ажалладагби. Хоолоошье эдихэдээ, комбайнуудаа зогсоодоггүйбди. Туһалагшадтайгаа ээлжээлжэ эдеэлээд, ээлжээлжэ амараад ажалладагбди.

Материальна урмашуулгын талаар яһала һайн арга хэмжээн абтанхай. Урдахи жэлнүүдтэ ажалай дүн гаргахадаа, арбан хоног соо гүрүүлжэ гараһан агрегадые 30—40 түхэригөөр шагнадаг байгаа. Иимэ урмашуулгые тиимэшье һайн гэхын аргагүй. Заримдаа һаад ушаруулдаг бэлэй. Харин мүнөө ороохо таряа хуряалгын ажалай дүүрэһэн хойно комбайнернуудн ай хэһэн ажалай дүнгүүдээр материальна урмашуулга абаха. Жэшээнь, үнгэрһэн намарай хуряалгада 5.5 мянган центнер ороохо сохижо абаһан Александр Чимитович Марактаев 500 түхэригэй шанда хүртөө һэн. 5,2 мянган центнер ороохо хуряаһан би «Горизонт» түхэлэй телевизорээр шагнагдаа һэм.

Мүнөө би өөрынгөө арга боломжые хаража үзөөд, хүдэлмэриин 15 үдэр соо 5000 центнер таряа сохихо уялга абааб. Манай бэрхэ комбайнернууд Николай Саргаев, Батор Матуев, Матвей Илтаков гэгшэд баһал тус тустаа 5000 центнер сохихоор хамсы шаман ажаллана.

М. ДУГАРОВ.
Түнхэнэй аймагай Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой комбайнер, Буряадай АССР-эй габьяата механизатор.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комитедэй Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич БРЕЖНЕВТЭ

Хүндэтэ Леонид Ильич!

Мосэнергын районно элшэ хүсэнэй управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшад түсэбтэ арбадахи табан жэлые ашаг үрын ба шанарай табан жэл болгохо гэһэн түрэл Коммунис партиингаа уряада габшагай ажалаараа харюусана.

Түсэбтэ табан жэлэй түрүүшын жэлдэ абаһан социалис уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэжэ байһанаа Танда баяртайгаар элидхэнэбди. Зохёохы мүрысөөн, ажалда коммунис ёһоор хандалгын үргэн хүдэлөөн, түлишын-элшэ хүсэнэй нөөсэ баялигуудые бүрин хүсэдөөр, ашаг ехэтэйгээр хэрэглэлгэ 1976 оной долоон һара соо 60 мянга гаран тонно түлишэ алмаха, энээнэй ашаар электрын ба уураалай элшэ хүсэ үйлэдбэрилхэ даабаряа үлүүлэн дүүргэхэ, түсэбһөө гадуур 12 миллион түхэригэй продукци гаргаха, 49 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ багаар гаргашалха аргатай болоһон байнабди. Электростанцинуудай хүсэ ехэдхэхэ, электрын ба уураалай хүсөөр хүдэлдэг станцинуудые бариха хүдэлмэри хэгдэнэ.

Кубаниин Днепропетровско комбайнай заводой ажалшадта Танай эльгээһэн амаршалганууд, халуун дулаан, үнэн зүрхэнэй үгэнүүд, эдэнэй патриотическа үүсхэлнүүдтэ үгтэһэн үндэр сэгнэлтэ, улам бүри һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр ажаллаха халуун эрмэлзэл, шэнэ хүсэ ба эршэ зориг бидэнэртэ түрүүлнэ. Москвагай элшэ хүсэ үйлэдбэрилэн гаргадаг эмхиие жэшээтэ һайн болгохо, түлишын-элшэ хүсэнэй нөөсэ баялигуудые али болохоор алмаха, арьбалха хэрэг хангаха гэһэн уялгануудтаа бидэ харюусалгатайгаар хандана бди. Бии байгаа арга боломжонуудаа, нөөсэнүүдээ али бүхы талаарнь хаража үзөөд, 1976 ондо нэмэлтэ социалис уялгануудые абабабди:

— элшэ хүсэ үгэдэг предприятинуудые үбэлдэ саг соогоо һайнаар бэлдэхэ, элбэг хүрэхэ түлишэ суглуулха, манай Эхэ ороной ниислэл—Москва хотын, Московско, Рязанска областьнуудай промышленностиие, хүдөө ажахые, транспортые, барилгые, хүн зониие элшэ хүсөөр түгэс хангаха;

— хараалагдаһан түсэбһөө гадуур 250 мянган киловатт хүсэтэй уураалаар хүдэлдэг энергоблогые 23-дахи ТЭЦ-тэ тодхон табиха хүдэлмэриие барилга болон хабсаралгын эмхинүүдтэй хамта 1976 оной декабрь һарада дүүргэхэ. 110 мянган киловатт хүсэтэй турбогенераторые 9-дэхи ТЭЦ-тэ хараалагдаһан болзорһоо гурба һараар урид ашаглалгада оруулха. Хүдөө ажахые зайн галаар хангахын тула 2.470 километр утатай электро-дамжуулгын линии барижа, болзорһоонь урид. Энергетигүүдэй үдэр болотор, ашаглалгада үгэхэ;

—алмалта, арьбалалтын гуримые наринаар сахиһанай, түхеэрэлгэнүүдые ашаглалгын техническэ хэмжээе дээшэлүүлһэнэй ашаар урда тээнь абаһан уялгануудһаа гадуур 35 мянган тонно условно түлишэ, 45 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 40 гигакалори уураалай хүсэ арьбалха.

Хүндэтэ Леонид Ильич! Партийна, профсоюзай ба комсомолой организацинууд, Москвагай бүхы энергетигүүд социалис мүрысөөнэй түрүү арга хэрэглэн, нэмэжэ абаһан уялгануудаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргэжэ, КПСС-эй XXV съезд дээрэ тодорхойлогдоһон асари ехэ программые бэелүүлгэдэ ехэ хубитаяа оруулха юм гээд Таниие найдуулнабди.

Элшэ хүсэнэй үйлэдбэриин ашаг үрэ ба шанарые саашадань дээшэлүүлхын тула нэмэлтэ нөөсэнүүдээ, арга боломжонуудаа бэдэржэ олохыень ороной электрификаци тухай Ленинэй агууехэ һургаалые бодото дээрэнь бэелүүлгэдэ хабаадажа байһан бүхы хүдэлмэрилэгшэдые уряалнабди.

Мосэнерги, барилга-хабсаралгын эмхинүүдэй хүдэлмэрилэгшэдэй суглаан дээрэ социалис уялганууд зүбшэн хэлсэгдэжэ, баталагдан абтаа.

Коллективүүдэй даалгабаряар:

Мосэнергые эрхилэгшэ И. ЕРШОВ.
партбюрогой секретарь А. СМИРНОВ.
профсоюзай заводской комитедэй түрүүлэгшэ. З. ХУСНУТДИНОВ
ВЛКСМ-эй комитедэй секретарь С. ДАГАЕВ

КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич БРЕЖНЕВТЭ

Хүндэтэ Леонид Ильич!

Новосибирскэ областиин һургуулинуудые дүүргэгшэд нютагайнгаа колхозууд, совхозуудта ажаллаха гэһэн халуун хүсэл эрмэлзэлээ элирхэйлхын тула энэ слёдто суглараабди. Коммунизм байгуулха бүгэдэ арадай хэрэгтэ хубитаяа оруулхые хүсэнэбди. Мүнөө жэлдэ областиин һургуулинуудые дүүргэһэн хэдэ мянган хүбүүд болон басагад хүдөө тосхонуудтаа үлөөд, газар таряалан дээрэ, фермэнүүдтэ тон дуратайгаар ажаллажа байна.

Костромской областиин һургуулинуудые дүүргэгшэдтэ Танай эльгээһэн хандалгаар, заабаряар зоригжон, арбадахи табан жэлдэ КПСС-эй XXV съездын табиһан зорилгонуудай тон шухала удха шанартайе ойлгоод, хүдөө нютагай экономико ба соёлые саашадань хүгжөөхэ хэрэгтэ хүсэеэ зорюулха гэжэ шиидээбди. Эсэгэнэрэйнгээ, эхэнүүдэйнгээ, аханарайнгаа, эгэшэнэрэйнгээ габьяата хэрэгүүдтэ, баатаршалгануудта хүрэмөөр байха гэжэ тус бүридөө оролдохобди.

Агууехэ Эхэ оронойнгоо һалбаран мандалгын аша туһада бүтээгдэхэ шэн зоригто ажалда бүхы хүсэ шадалаа, эрдэм Мэргэжэлээ зорюулхабди гэжэ Таниие найдуулнабди.

Хүдөө ажахыда хүдэлхөөр шиидэһэн,
Новосибирскэ областиин һургуулинуудые дүүргэгшэдэй слёдто хабаадагшад.

ШАХТЁРНУУДАЙ ҺАЙНДЭР

Шахтернуудай үдэртэ зорюулагдаһан баярай суглаан Москвада, Гүрэнэй түбэй концертнэ зал дотор, августын 27-до болоо.

КПСС-эй ЦК-гай секретарь В. И. Долгих, хэдэ хэдэн министерствэнүүдэй, албан зургаануудай хүтэлбэрилэгшэд, КПСС-эй ЦК-гай харюусалгата хүдэлмэрилэгшэд, һалбариин түрүү ажалшад ниислэлэй олониитын түлөөлэгшэд президиумдэ һууба.

СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин министр Б. Ф. Братченко элидхэл хээ.

Баярай суглаанда хабаадагшад КПСС-эй Центральна Комитедтэ, СССР-эй Верховно Соведэй Президиумдэ, СССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ эльгээгдэхэ амаршалгын бэшэг батална.

(ТАСС).

Нефтиин ба газай промышленностиин талаар Тюмениин үйлэдбэриин Главна управлениин, нүүрһэ малтан абадаг Донецкэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй, Мосэнергын элшэ хүсэнэй районно управлениин хүдэлмэришэд, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадта

Хүндэтэ нүхэдүүд!

Танай гайхамшаг коллективүүд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлэй даабаринуудые дүүргэжэ байхадаа, хүдэлмэридөө эрхим үрэ дүнгүүдые туйлаа, арга боломжонуудаа дахин хаража үзөөд, дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудые абаа гэжэ мэдээсэһэн ажалай рапортнууд КПСС-эй Центральна Комитедтэ ехэ баяртайгаар угтагдаа.

Баруун Сибириин нефтьшэд урда тээнь абаһан уялга дээрээ 800 мянган тонно нефть нэмээхэ, энэ жэлдэ түсэбһөө гадуур 1,8 миллион тонно нефть абаха ябадал хангаха гэжэ хараалаад байна. «Донецкуголь» гэжэ нэгэдэлэй шахтернууд түсэбһөө гадуур 1 миллион 100 мянган тонно нүүрһэ арадайнгаа ажахыда үгэхэ гэжэ шиидээ, энэнь жэлэй эхиндэ хараалагдаһанһаа 100 мянган тонноор ехэ болоно. Москвагай энергетигүүд 1976 ондо абаһан уялгануудһаа гадуур 35 мянган тонно условно түлишэ, 45 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 40 мянган гигакалори дулаае арьбалха, промышленностиие, хүдөө ажахые, хүн зониие электрын элшэ хүсөөр һаадгүй хангаха зорилго табиба.

Таанадай туйлаһан үйлэдбэриин амжалтанууд, абаһан социалис уялганууд хүдэлмэришэдэй, инженернүүд ба технигүүдэй зохёон байгуулхы ехэ эдэбхи үүсхэл гаргажа байһые, оронойнгоо түлишын ба элшэ хүсэнэй нөөсэ баялигуудые улам арьбадхахын тула коллективүүдээ элсүүлхын тула партийна, профсоюзна ба комсомолой организацинуудай зүгһөө эмхидхэһэн, политическэ ехэ хүдэлмэриин ябуулагдажа байһые гэршэлнэ.

Түлишэ бүри ехээр гарган абаха, электрын ба халуунай элшэ бүри ехээр үйлэдбэрилхэ, ба алмаха гэһэн танай коллективүүдэй патриотическа үүсхэл намар-үбэлэй хүдэлмэридэ арадайнгаа ажахые бэлдэжэ байһан үедэ онсо шухала удха шанартай болоно. Энэ үүсхэл түлишын элшэ хүсэнэй ба бусад һалбаринуудай предприятинуудта хүдэлдэг ажалшадай дунда үргэнөөр дэмжэгдэхэнь лабтай.

Баруун Сибириин нефтьшэд, донецкэ шахтёрнууд, Москвагай энергетигүүд дээшэлүүлэгдэһэн шэнэ уялгануудаа амжалтатайгаар дүүргэхэ, нефть ба нүүрһэ абалгын, электрын элшэ хүсэ үйлэдбэрилгын ургалтые улам түргэдхэхэ, үйлэдбэриингөө ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө шармайн тэмсэхэ гээд батаар этигэжэ байһанаа элирхэйлнэб.

Л. БРЕЖНЕВ.

Советскэ Союзай Коммунис партиин Центральна Комктедэй Генеральна секретарь нүхэр Леонид Ильич БРЕЖНЕВТЭ

Хүндэтэ Леонид Ильич!

Шулуун нүүрһэ малтан абадаг Донецкын Ленинэй орденто үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллектив КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые бодотоор бэелүүлхын тула аихабтар ехэ урма зоригжолтойгоор ажаллажа байна. Донбассые саашадань хүгжөөхэ ба горнягуудта нэмэлтэ хүнгэлэлтэнүүдые олгохо тухай парти, правительствын тогтоолнууд шахтернуудта зохёон байгуулхы шэнэ хүсэ нэмээгээ.

Эсэгэ ёһоной энэ анхарал оролдолгодонь харюусажа, нэгэдэлэй хүдэлмэрилэгшэд Шахтерой үдэрэй хүндэлэлдэ абаһан социалис уялгануудаа болзорһоонь урид дүүргэбэ. Түсэбһөө гадуур 800 мянга гаран тонно эрхим шанартай шулуун нүүрһэн малтагдаа, технико-экономическа гол дүнгүүдээр даабари үлүүлэн дүүргэгдээ.

Таряа гүрэндэ худалдаха талаар дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абаһан Кубаниин таряашадай һайн һайхан жэшээ, эдэнэй үүсхэлдэ Танай, Леонид Ильич, үгэһэн үндэр сэгнэлтэ шахтернуудые, бүхы совет хүнүүдтэл адляар, урмашуулан зоригжуулна.

Мүнөө оронойм най таряалан дээгүүр үндэр баян ургаса хуряахын түлөө шанга тэмсэл боложо байна.

Шулуун нүүрһэн хадаа промышленностиин «хилээмэн» болоно гэһэн Ленинэй хэлэһэн үгэнүүдые һанажа, нэгэдэлэй шахтернууд хүдэлмэриин ашаг үрэ ба шанарые саашадань һайжаруулхые, инаг дуратай Эхэ орондоо ехэ шулуун нүүрһэ үгэхые шиидэнхэй. Нэгэдэлэй предприятинуудай ажалшадай суглаанууд дээрэ урда тээнь абтаһан уялганууд шэнээр харагдажа, шэнэ уялганууд абтаба:

— үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлһэнэй, үйлэдбэриин хүсэ ба оньһон техникэ ашаглалгые һайжаруулһанай ашаар түсэбһөө гадуур 1 миллион 100 мянган тонно гэхэ гү, али урда тээнь абтаһан уялгануудһаа 100 мянган тонноор ехэ шулуун нүүрһэ малтажа, нүүрһэ малталгаар жэлэйнгээ түсэбые декабриин 15 болотор дүүргэхэ; 10 миллион түхэригэй уялгатай байһан һаа, 13 миллионһоо бага бэшэ түхэригэй продукци нэмэжэ гүрэндэ худалдаха;

— үйлэдбэриие томодхоһоной, ажалай технологи ба эмхидхэл нарижуулан һайжаруулһанай, ажалай арга нөөсэ ашаглалгые һайжаруулһанай, үйлэдбэриин түрүүшүүлэй дүй дүршэл үргэнөөр нэбтэрүүлһэнэй ашаар ажалай бүтээсэ дээшэлүүлхэ түсэбөө 101 процентээр дүүргэхэ

— материал ба ажалай нөөсэ алмаһанай, электрын элшэ хүсэ 3,2 процентээр, түлишэ гаргашалгые 2,5 процентээр хороохоной ашаар 40 миллион киловатт-час электрын элшэ хүсэ, 4100 тонно түлишэ арьбалха, 180 мянган түхэригэй гэхэ гү, али урид хараалагдаһанһаа 80 мянган түхэригөөр ехэ ашаг олзо нэмэжэ абаха:

— колхоз, совхозуудта шефскэ туһаламжые саашадань үргэдхэхэ хүдэлмэри ябуулха.

Нэгэдэлэй шахтернууд дээшэлүүлэгдэһэн уялгануудые абахадаа, бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдал хангаһ бэхижүүлхэ асари ехэ хүдэлмэри ябуулһанайтнай түлөө совет хүнүүдтэ анхаралаа хандуулжа, оролдолго гаргажа байһанайтнай түлөө Танда, хүндэтэ Леонид Ильич, үнэн зүрхэнэй баяр баясхалан хүргэхые дамжуулаад, түрэл Коммунис партиингаа асари ехэ хараа түсэбүүдые бэелүүлхын тула бүхы хүсэ шадалаа, эршэ зоригоо элсүүлэн үгэхые батаар найдуулна.

Нэгэдэлэй предприятинууд ба эмхинүүдэй коллективүүдэй даалгабаряар:

Шулуун нүүрһэ малтан абадаг Донецкын үйлэдбэриин нэгэдэлэй генеральна директор В. ВОРОНИН.

Украинын Компартиин Донецкэ горкомой секретарь В. МИРОНОВ.

шулуун нүүрһэнэй промышленностиин хүдэлмэришэдэй профсоюзай Донецкэ территориальна комитедэй түрүүлэгшэ. В. КОМПАНЕЦ.

БурАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй Указ

РЕСПУБЛИКЫН ШУЛУУ НҮҮРҺЭНЭЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН ХҮДЭЛМЭРИЛЭГШЭДЫЕ БУРЯАДАЙ АССР-эй ВЕРХОВНО СОВЕДЭЙ ПРЕЗИДИУМЭЙ ХҮНДЭЛЭЛЭЙ ГРАМОТААР ШАГНАХА ТУХАЙ

Социалис мүрысөөндэ үйлэдбэриин үндэр үрэ дүнгүүдые туйлаһанайнь түлөө, Шахтерой үдэртэн дашарамдуулан, иимэ хүнүүдые Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй **Хүндэлэлэй грамотаар** шагнаха:

Лиханчин Владимир Григорьевичые — Бага-Холбоолжоной уурхайн экскаваторай ахалагша машинист.

Макаров Николай Ивановичые — Галуута нуурай шахтын ахамад инженер.

Мушаков Георгий Прохоровичые — Галуута нуурай шахтын сэбэрлэлгын забойн хүдэлмэришэн.

Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй түрүүлэгшын орлогшо Г. ГАЛУШЕВСКАЯ.
Буряадай АССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй секретарь И. ЧЕРНЯКОВ.

Улаан-Үдэ, Соведүүдэй байшан.
1976 оной августын 26.

ПАРТИЙНА АЖАБАЙДАЛ: КОММУНИСТ БА ТЭРЭНЭЙ УЯЛГА

ЖЭШЭЭ ХАРУУЛАН, ЭДЭБХИЕЭ БАДАРУУЛАН...

Улаан-Үдын локомотив-вагон заһабарилгын заводой слесарь, КПСС-эй XXV съездын делегат нүхэр Г. Е. Бадмаевай «Буряад үнэн» газетын хуудаһанда толилһон «Коммунистын уялга ехэшье, харюусалгатайшье...» гэһэн статьягай удхатай танилсааб. Партиин гэшүүнэй нэрэ зэргые улам үргэхэ, харюусалгыень бүри дээшэлүүлхэ тухай асуудалда энэ бэшэг зорюулагдана. Энэмнай КПСС-эй Устав соо тодорхойлогдоһон коммунистын бэелүүлхэ уялгануудай нэгэ шухала хубинь болоно.

Бэшэгэйнгээ эхиндэ нүхэр Бадмаев «...Коммунист бүхэн түбхын түрүүндэ даажа абаһан хэрэгээ һайнаар бүтээхэ ёһотой. Тиихэдээ өөрынгөө урдахиие хараад лэ ябаха бэшэ, харин дааһан алибаа хэрэгтээ зохёохы ёһоор хандажа, шадаал һаа ехэ туһа асархые оролдохо гээшэ коммунистын гол уялга гээд би ойлгогшоб» гэжэ хэлэнэ. Тиихэ зуура өөрынгөө, сугтаа хүдэлдэг коммунистнуудайнгаа хүдэлмэриин жэшээһээ хэдэн баримтануудаар тэрэнээ батадхан харуулна. Энэнь статьягай удхые бүри гүнзэгырүүлнэ, алибаа бодолдо абтаха, өөрынгөө сэдьхэжэ ябаһан юумые дурдаха хүсэлэн түрэнэ.

Партийна организациин хүтэлбэрилхы, эмхидхэхы шадабаринь, ажал ябуулгынь үрэ дүн коммунист бүхэнэй оролдосо ехэтэй хүдэлмэриһөө, ниитын хэрэгтэ эдэбхитэйгээр хабаадалгаһаа ешэ үндэһэтэй байһаниинь мэдээжэ. Партиин гэшүүн бүхэн ямаршье ажал хэхэдээ, ямаршье алба дүүргэхэдээ үльгэр жэшээ харуулха, бусад нүхэдөө толгойлон ехэ хэрэгтэ элсүүлхэ уялгатай.

Партиин гэшүүн «...ажалда коммунис ёһоор хандалгын жэшээ харуулха, ажалай бүтээсые дээшэлүүлхэ, али бүхы шэнэ, түрүү юумые үүсхэдэг байха, түрүү дүй дүршэл дэмжэхэ ба дэлгэрүүлхэ...» уялгатай гээд, КПСС-эй Устав дотор заагдана. Теэд энэ эрилтые манай колхозой партийна организациин коммунистнууд хэр зэргэ дүүргэнэ, түрүү зэргэдэ ябаха үүргэеэ тэдэнэй жэншэдгүйгөөр бэелүүлдэг байхын тула партком болон партбюронууд ямар хэмжээ абана гээшэб гэһэн асуудалнууд тухай богонихоноор хөөрэхэ хүсэлэнтэйб.

Манай парторганизаци 70 коммунисттай юм. Тэдэнэрэй диилэнхи олониинь колхозой үйлэдбэриин гол һалбаринууд дээрэ хубааран хүдэлдэг. Эдэнэрнай хэд бэ гэбэл, элдэб мэргэжэлтэй механизаторнууд, малшад, огородой эдеэ, хартаабха ургуулагшад, сабшалан, бэлшээри һайжаруулагшад гэхэшэлэн болоно. Тэдэнэй дунда, үнэхөөрөө, үнэн сэхэ, дааһан хэрэгтээ шуналтайгаар, эзэн ёһоор хандажа, ажалда коммунис ёһоор хандалгын бодото жэшээ харуулдаг коммунистнууд олон.

Олон гээд лэ үгэеэ хуряахагүйн тула эндэ хэдэн жэшээ дурдабал, үлүү болохогүй гэжэ һананаб. Тракторист Захар Григорьевич Шитин тухай эхи түрүүлэн хөөрэһүү. Энэ механизатор 31-дэхи жэлээ булад «агтые» жолоодоно. Ажалша бэрхэ, эдэбхитэй, дааһан хэрэгтээ тон харюусалгатайгаар, ажалда коммунис ёһоор хандалгын жэшээ харуулдаг партиин гэшүүн мүн.

Юһэдэхи табаг. жэлэй туршада нормын ёһоор 4195 гектар газар элдүүрилхэ хэмжээнэй хүдэлмэри тракторараа хэхэ ёһотой байгаа. Социалис уялгань 4500 гектар һэн. Харин тэрэ абаһан уялгаяа 2400 гектараар үлүүлээ. Энэмнай ажалай ёһотойл баатаршалхы үльгэр жэшээ болоно бшуу. Ороной суута механизаторнуудай КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь нүхэр Л. И. Брежневтэ эльгээһэн бэшэгтэн, мүн Л. И. Брежневэй тэдэнэртэ зорюулһан харюугай бэшэгтэй дашарамдуулан, КПСС-эй обкомдо эмхидхэгдэһэн республикын бүлэг механизаторнуудтай уулзалгада нүхэр Шитин хабаадаа һэн. Тиихэдээ арбан үдэр соо 100 гектар кукуруза хуряахаб, 300 гектар намарай эртын паар хахалхаб, газар элдүүрилгын жэлэй бүтээсые 1200 гектарта (эталонно) хүргэхэб гэһэн социалис уялга абаһан байна. Республикын механизаторнуудта зорюулан тунхаглаһан хандалга бэшэгтэ гараа табилсаһаниинь мэдээжэ ааб даа. Тэрэ хэлэһэндээ Захар Григорьевич хүрэхэшье байха.

Шэн габьяата ажалайнь түлөө СССР-эй Верховно Соведэй Президиум З. Г Шитиниие «Хүндэлэлэй Тэмдэг» орденоор шагнаа бэлэй. Тэрэ республикын габьяата механизатор гэһэн хүндэтэ нэрэ солотой.

Захар Григорьевич партийна организациингаа, колхозойнгоо ниитын ажабайдалда эдэбхитэй хабаададаг коммунист юм. Ажахын парткомой гэшүүн, арадай хиналтын гол бүлэгэй гэшүүн байһан ушар тэрэнэй ниитынь эдэбхитэй ажал ябуулгые, нютаг зондоо али зэргын хүндэтэй ябадагые гэршэлнэ.

КПСС-эй гэшүүн Билал Гайнутдинович Шарофеев эхэ хонидые харууһалдаг малшан юм. Партийна эхин организациин бюрогой гэшүүн. Шэнэ-Бэрээнэй сельскэ Соведэй депутат нүхэр Шарофеев юһэдэхи табан жэлэй түсэбтэ даабарииe амжалтатай дүүргээ һэн. 95,2 центнерэй орондо 99,1 центнер нооһо абаһан, 463,2 центнер нэмэлтэ шэгнүүр туйлаха байгаа һаа, 491,8 центнертэ хүргэһэн, 2497 хурьга түлжүүлхэ даабаряа үлүүлһэн магтаалтай. Шэнэ арбадахи табан жэлэй туршада ажалай һайн үрэ дүн туйлаха үндэһэ һуури энэ жэлһээ табижа захалаа.

Бүтээсэ ехэтэ ажалай түлөө, ниитын хүдэлмэридэ шударгы хабаадаһанай түлөө дүрбэн медальда хүртэһэн тракторист коммунист Федор Васильевич Леонов 1958 онһоо эхилжэ хартаабха ургуулдаг звеное толгойлно. Даажа абаһан 50 гектар газарай гектар бүриһөө нёдондо 112 центнер хартаабха малтаа һэн. Энэмнай манай нютагай эрхэ байдалаар болоходо нилээд һайн үрэ дүн гэжэ тоологдоно. Гэбэшье нүхэр Леонов өөрынгөө урдахиие хараад ябадаг хүн бэшэ. Тэрэ залуу үетэниие өөрынгөө мэргэжэлдэ һургана, колхозой правлениин гэшүүнээр, арадай хиналтын бүлэгэй гэшүүнээр һунгагданхай.

Колхозой һаалишадай дунда дэлгэрһэн социалис мүрысөөе партиин гэшүүн Васса Дмитриевна Трофимова толгойлно. Тэрэ 13 жэлдэ һаалишанаар ажаллана. Энэ мэргэжэл һайн шудалһан тула габшагай ажалай жэшээ харуулна. 1975 ондо үнеэн бүриһөө 2952 килограмм һү һаагаа һэн. Социалис уялгань 2300 килограмм байгаа. Харин арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ нёдондонойнгоо уялгые 250 килограммаар ехэ болгоо. Августын нэгэнэй байдалаар 1962 килограмм һү һаагаад байгаа. Теэд үлөөшэ таба һарын туршада хүдэлөөд байхадаа, гурба мянганай дабаа ядамаргүй гаталха аргатай болоод байна.

Имэнүүд бодото жэшээнүүдые манай партийна организациин гэшүүдэй ажал хэрэгһээ олоор дурдажа боломоор. Теэд энэ бэшэг соо бултыень хэлэхын аргагүй. Гэбэшье дээрэ хэлэгдэһэн эдэ хэдэн жэшээ манай олонхи коммунистнуудай һайнаар, нэрэ солодсо хүрэмөөр хүдэлдэгые, коллективэй ниитын ажабайдалда эдэбхитэйгээр хабаададагые, түрүү дүй дүршэл дэлгэрүүлхын тула ходо эрмэлзэжэ байдагые тодоор гэршэлжэ үгэнэ гэжэ тэмдэглэхэ байнаб.

Коммунистнуудай ажалай эдэбхиие улам дээшэлүүлхын тула партком, отделениинуудэй партбюро эмхидхэлэй саг үргэлжын хүдэлмэри ябуулжа байдаг. Энэ асуудал өөрөө бүтэхэ хэрэг бэшэ. Ойлгуулгамжын, хүмүүжүүлгын ехэ хүдэлмэри таһалгаряагүй ябуулжа байха шухала. Имэ эрилтэ табигдаха ёһотойшье.

Парткомой, партбюрогой заседаниинуудай, коммунистнуудай хамтын суглаануудай үзэмжэдэ түрүү зэргэдэ ябаха, журам бэхижүүлхэ, харюусалга дээшэлүүлхэ гэхэшэлэн КПСС-эй Уставаар тодорхойлогдоһон коммунистнуудай дүүргэхэ уялгануудта сэхэ хабаатай асуудалнууд табигдажа байдаг. Коммунистнуудай тоосоо зүбшэхэ ушар ехэ аша туһатай зүйл гэжэ тоолодог байнабди. Гадна хүдөө ажахын үйлэдбэридэхи шухала шухала кампаниинуудай эхилхын урда тээ эдэ хүдэлмэринүүдэй үедэ колхозой коммунистнуудай бэелүүлхэ зорилгонуудые хамтын суглаанууд дээрэ заатагүй зүбшэн хэлсэдэг гуримтайбди.

Бэшэгэйнгээ эсэстэ тэмдэглэхэ юумэн гэхэдэ, булта коммунистнууднай жэгдэ һайнаар дааһан хэрэгтээ хандана, ажалдаа коммунис ёһоной жэшээ харуулна гэжэ хэлэхын аргагүй. Нэгэ зарим коммунистнууд ханалгагүйгөөр хүдэлдэг, жинрэй колхозниигуудһаа ажалай бага бүтээсэ туйладаг, партийна журамшье һулатай байдаг. Хэн нэгэнэйнгээ имэ алдууе харааһаа заашье алдахагүй, тон анхаралтайгаар шиидхэхэ, залан заһажа, зүб замда оруулхые оролдодог, хамтынгаа хүсые зорюулдаг гээшэбди.

Партийна эхин организацинуудые улам бэхижүүлхэ, коммунистнуудай эдэбхи эрмэлзэл хүгжөөхэ, харюусалгыень дээшэлүүлхэ асуудалда КПСС-эй XXV съезд онсо анхарал хандуулаа. Тэрэ заабариинь бэелүүлхын тула бүхы хэмжээ абаха байһамнай манай уялгата хэрэг мүн.

В. ХУСАИНОВ.
Загарайн аймагай «Гигант» колхозой парткомой секретарь.

ХААНАШЬЕ—УРАГШАТАЙ

Арбан хоёр жэлэй саада тээ «Республикын габьяата механизатор» гэһэн хүндэтэ нэрэ зэргэдэ хүртэһэн Дондок Цыбикович Тугулдуров «булад хүлэгэй» жолоо бариһаар 36 жэл болоо юм. Энэ хугасаада олон янзын трактор, комбайнуудые жолоодохо хэрэг гараа. Һүүлэй хэдэн жэлдэ мөөртэ «МТЗ» маркын трактор жолоодоно.

Жэлэй дүрбэн сагта Дондок Цыбиковичэй хэхэ хүдэлмэри таһалдадаггүй. Үбэлдөө совхозой бүхы малда таряа талханай зүйл гансаараа зөөжэ гарадаг юм. Хабартаа 100 гектарта кукуруза таридаг байна. Энэ тарилгынгаа хойноһоо харууһалга өөрөө хэдэг. Кукурузын ургахын урда тээ, ургамсаариинь борнойлжо, буртаг ногооень усадхаха, һүүлээрнь 2—3 удаа зурууд хоорондын элдүүрилгэ хэдэг заншалтай.

Тэжээл бэлэдхэлгын үедэ Дондок Цыбикович тракторта̄а косилка, тармуур шагтагалаад, Үлэнтэ гэжэ газартахи далаад гектар сабшалангай үбһэ хуряахаяа гарашадаг. Энэ талмайнгаа үбһэ хуряажа абамсаараа звено бүхэндэ үбһэ сомоходонь туһалалсадаг юм.

Үбһэ хуряалгын дүүрэжэ, таряа хадалгын эхилхэдэ, үниинэй комбайнер «бэеэ барингүй» талын онгосодо һуушаха. Дондок Цыбикович һайн механизатор, луговод, кукурузашан байхынгаа хажуугаар хэдэн орёо оньһон түхеэрэлгэнүүдые ухаалан зохёожо, тэдэнээ үйлэдбэридэ нэбтэрүүлһэн байна.

Мүнөө Дондок Цыбикович Тугулдуров үбһэ бэлэдхэлгэдэ гаранхай. 30 гаран гектарай үбһэ хуряажа абаа. Даалгагдаһан талмайнгаа ногооe дууһан хурлажа абаад, олон жэлэй таримал ногоо хуряаха даалгабаритай.

Дондок Цыбикович оронoй суута механизаторнуудта хандажа, «Ургасын түлөө тэмсэлдэ ехэ амжалта» гэһэн КПСС-эй ЦК-гай Генеральна секретарь Л. И. Брежневэй хандалга-бэшэгтэй танилсажа, энэ жэлэй тэжээл бэлэдхэлгын, ургаса хуряалгын үедэ урда урдынхиһаа үшөө һайнаар, бүтээсэ ехэтэйгээр хүдэлхэб гэжэ мэдүүлээд, зоримгойгоор ажаллажа байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Захааминай аймагай Харацайн совхозой үниинэй механизатор Д. Ц. Тугулдуров.

Д. АЮШЕЕВЭЙ
фототекст.

ШЭНЭ ГУРИМААР

Сэлэн-Дүүмын заһабарилгын-механическа заводто голодоһогүйгөөр продукци бүтээжэ, бусаалтагүйгөөр тушааха саратовска онол арга 1973 онһоо хэрэглэгдэнэ. Тэрэ жэлдэ бүхы үйлэдбэрилэрдэһэн продукциин 64,3 процентнь, 1975 ондо—73,6 процентнь бусаалтагүйгөөр тушаагдаа. Модо хюрөөдэдэг шэнэ түхэлэй рама эрхим шанартайгаар бүтээгдэдэг болонхой. Саратовска онол арга нэбтэрүүлһэнэй һүүлээр Сэлэн-Дүүмын заводой коллектив продукциингаа шанарта нэгэшье гомдол абахаяа болихын тула үшөө олон хэмжээнүүдые абахаар хараалаад, бодото дээрэнь бэелүүлжэ байна.

Тус заводой гол цехүүд техническэ талаараа үндэһэ баримтатай нормо хэрэглэнэ. Техническэ шалгалтын таһагай зүбшөөлөөр өөрын тамгатайгаар бүтээһэн продукцияа тушаахын түлөө хүдэлөөн эндэ үргэнөөр дэлгэрэнхэй. Продукциин шанар шалгаха тусхай үдэрнүүд хирэ-хирэ болоод лэ үнгэргэгдэнэ.

Манай корр.
Сэлэнгын аймаг.

МҮНӨӨДЭР—ШАХТЁРОЙ ҺАЙНДЭР

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Гусиноозерская» шахтын 83-дахи лавын А. И. Кондрашевой даадаг комплексно бригадын С. Е. Поповой звеногой гэшүүд газар доро ажаллахаяа орохын урда тээ. Н. КОРОБЧЕНКЫН фото.

БУЛТАНАЙ ОРОЛДОЛГООР

Манай нүүрһэшэд арбадахи табан жэлэй түрүүшын жэлдэ эршэтэй шангаар хүдэлжэ, нүүрһэ малталгаар гүрэнэй түсэб болон абаһан социалис уялгануудаа үлүүлэн дүүргэнэ. Үйлэдбэриин ашаг үрэ дээшэлүүлхэ, ажалай шанар һайжаруулха талаар хэдэн хэмжээ ябуулганууд бодото дээрээ бэелүүлэгдэжэ байнхай.

Шулуу нүүрһэ малтаха долоон һарынгаа түсэбые 106,1 процент дүүргэнхэйбди. Түсэбһөө гадуур 18.800 тонно һайн шанартай нүүрһэн малтагдаа. Бүхы шахтанууд сүүдхэдэ 1611 тонно нүүрһэ малтаха түсэбөө 1710 тоннодо хүргэнэ. Байгша оной эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 193 мянган түхэригэй продукци худалдагдаа. Хүдэлмэришэн бүхэнэй ажалай бүтээсэ түсэбөөр хараалагдаһанда орходоо юһэн процентээр дээшэлээ.

Нэгэдэхи ба хоёрдохи кварталнуудта һайн дүнгүүд туйлагдаа. Тиигэжэ СССР-эй Нүүрһэнэй промышленностиин министерствын предприятинуудай дундаһаа бидэнэртэ хоёр дахин гурбадахи мүнгэн шан барюулагдаа. Энэ хадаа КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бодото дээрэнь бэелүүлхын түлөө манай шахтернуудай оролдосые гэршэлэн харуулна.

Жэлэй хоёрдохи хахадта амжалтануудаа бүри арьбажуулхын тула бии байгаа арга боломжонуудаа хэрэглэхэ зохихо хэмжээнүүд абтажа байна.

Мүнөө үедэ Галуута-Нуурай шахтануудта нүүрһэ малтаха, газар дээрэ гаргаха, вагонуудта ашаха ба бусад хүндэ хүшэр ажал дууһан оньһожоруулагдаа. Бүхы лаваңуудтамнай нүүрһэ малтаха комбайнууд, нүүрһэ тээхэ түсхай машинанууд хүдэлнэ. Нүүрһэ малталгые комплексно аргаар ябуулха, оньһожоруулха, нүүрһэшэдэй мэргэжэл шадабариие дээшэлүүлхэ, шэнэ хүсэтэй техникые ашаг үрэ ехэтэйгээр хэрэглэхэ, социалис мүрысөө һайнаар эмхидхэхэ гэхэ мэтын шухала асуудалнуудые шиидхэжэ байнабди.

Шахтернуудай һайндэрөө ажалай амжалтаар угтахын түлөө мүрысөө. Социалис мүрысөөнэй түрүү зэргэдэ И. М. Кокориной хүтэлбэрилдэг участогайхид гаранхай. Тиихэдэ А. И. Кондрашевой бригада жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 12.500 тонно нүүрһэ малтаад байна. Июль һарада Кокориной эрхилдэг участогта сүүдхэ бүри 900 тонно, жэлэй түрүүшын хахадта сүүдхэдэ 770 тонно нүүрһэн малтагдаа.

Социалис мүрысөөндэ туйлаһан дүнгүүдэйнгээ түлөө тус участогай эбтэй этэй коллективтэ «Востсибуголь» нэгэдэлэй гурбадахи мүнгэн шан барюулагдаа. Комплексно бригадын бригадир А. И. Кондрашев, звеное даагшад С. Е. Попов, В. А. Дерябин, А. И. Шашков, комбайнай машинистнууд Ю. А. Околокулак, хүдэлмэришэд В. С. Репников, А. А. Трещев, В. В. Носков, электрослесарь Н. С. Голубев гэгшэд ажалдаа жэшээ харуулна.

Хоёрдохи кварталай дүнгүүдээр нүүрһэ малтадаг 3-дахи участогта (начальник А. К. Шигин, бригадир В. С. Можаров) «Востсибуголь» нэгэдэлэй гурбадахи мүнгэн шан барюулагдаа. Эндэ түсэбһөө гадуур 5000 тонно нүүрһэн малтагдаһан юм. Сүүдхэдэ дунда зэргээр 530 тонно нүүрһэн малтагдаһан байна. В. С. Можаров, хүдэлмэришэд В. П. Аверин, А. В. Кухтин, комбайнай машинистнүүд Д. П. Бурлаков, Н. А. Исаков, электрослесарь В. И. Орлов болон бусад һайнаар ажаллаба.

Проходчигуудай бригадануудай дунда Социалис Ажалай Герой Г. Д. Тучиновай бригада эрхим дүн туйлаа. Хахад жэл соо түсэбөөр хараалагдаһан 920 метрэй орондо 1016 метр малталга хэгдээ. Малталга хэхэ түсэб 110,4 процент дүүргэгдээ.

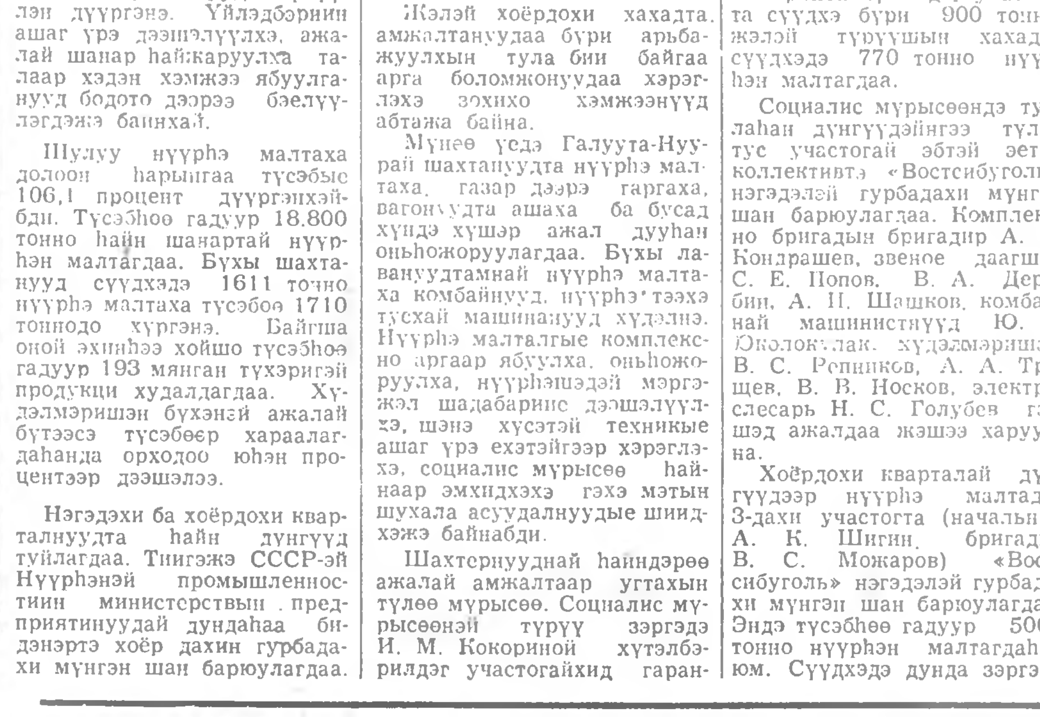
Г. С Назаровай хүтэлбэрилдэг 7/8 шахтын транспортын ба ашалгын участогай коллектив илангаяа эмхитэйгээр ажаллаба. Жэлэй эхинһээ хойшо түсэбһөө гадуур 26.500 тонно нүүрһэн ашагдажа ябуулагдаа. Урхайнуудые бүхэлдэг П. С. Котов, бульдозерист А. Д. Климентьев, электрослесарь И. П. Трофимов болон бусад һайн дүнгүүдые туйлаа. Нэгэ үгөөр хэлэхэдэ, түрүүшүүлэй тоо жэлһээ жэлдэ ургана. Дүшэ гаран шахтер «Хүндэтэ шахтер» гэһэн үндэр нэрэ зэргэдэ хүртэһэн. Хэдэн арбаад шахтернууд гүрэн түрын үндэр шагналда—орден. медальнуудта хүр[...] байха юм.

Манай шахта шэнээр [...] сэглэгдэнэ. Һүүлшын [...] жэлнүүдэй үедэшье [...] гүй хубилалтанууд бо[...] Уурхайнуудта бүтээсэ[...] тэй шэнэ техникэ ашаг[...] на. Модон бүхэлэлтэ [...] гараараа нүүрһэ ма[...] абалгые оньһожоруулаг[...] комплекснууд һэлгэ[...] Үрэмдэхэ, тэһэлхэ хүдэл[...] дүүргэдэг машинан[...] орондо проходческо ком[...] хэрэглэгдэдэг болоо. И[...] ушарта нүүрһэ мал[...] нүүрһэ ба породо [...] зөөхэ хүдэлмэри сүм о[...] жоруулагдана гээшэ.

Социалис мүрысөөн т[...] хэдэн үгэ хэлэлтэй. Мүр[...] нэй гурим, тэрэнэй дү[...] дые гаргалга, моральна [...] материальна урмаш[...] тухай хэлэхэ болоо [...] нимэ байна. Манай уу[...] тогтоогдоһон гуримай [...] бригада бүхэнэй [...] дүнгүүд үдэр бүхэндэ г[...] дадаг. Һара бүхэнэй үрэ [...] гүүдээр мүрысөөндэ [...] шадтта дамжуулгын [...] вымпел, мүнгэн шан [...] лагдана. Дүнгүүдые гар[...] даа нүүрһэ малталгаар [...] бэй хэр зэргэ дүүргэ[...] ниинь, хүдэлмэриин шанартайгаар хэгдэһэн[...] нэн түрүүн хараада [...] Хэрбээ голодоһо гар[...] байбал, бригада урмаш[...] һаа хаһагдаха зэргэтэй. мэһээ голодоһогүйгөөр [...] дэлһэн, даабаря дүүр[...] ажалай журам һайнаар [...] һан коллектив лэ мүры[...] дэ илаха болоно, илана[...]

Түрүүшүүлэй туйлалта[...] дые бултанай шадабари [...] гохо, хэрэглэгдээгүй [...] [illegible]

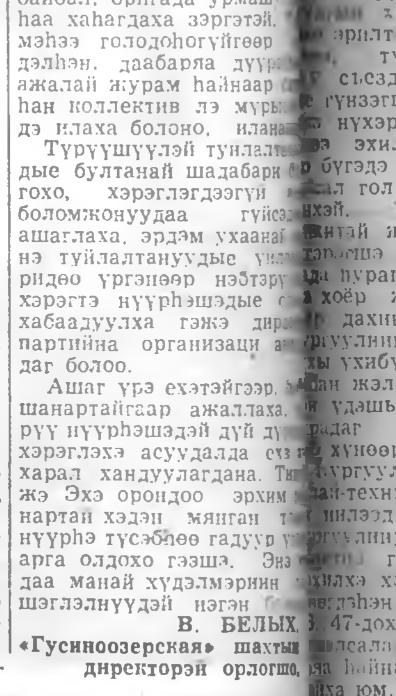
В. БЕЛЫХ,
«Гусиноозерская» шахтын директорэй орлогшо.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: шахтын 4-дэхи участогай Василий Дерябинай даадаг звеногой горно хүдэлмэришэд (зүүн гарһаа) М. С. Будудов, Монголой Арадай Республикаһаа ажалда дүршэжэ байһан Пурэвдорж Лутын, Г. Е. Воробьев.

«Гусиноозерская» шахтын проходчигуудай бригадир Н. Еманаков аймагай үйлэдбэриин түрүүшүүлэй слет дээрэ «Эрхим шахтер» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэһэн юм.

Н. ЕФИМОВЭЙ фото.

НҮҮРҺЭШЭД

РЕПОРТАЖ

Урдань Баруун-Түхэм, Баян-Зүрхэн, Холбоолжон нютагууд түлеэ залһаар хомор, хубхай хооһон дайда гэжэ тоологдогшо бэлэй. Теэд энэ салуу уужам тала дайдын зузаан хүрьһэн доро хэдэн арбаад миллион тонно түлишэ—«хара алтанай» хэбтэһые тэрэ сагай харанхы мунхаг хүнүүд яажа мэдэхэ бэлэй.

Гусиноозерск хотын баруун заһада удалжа барашагүй арьбан нөөсэтэй уурхайн гүнзэгыдэ хэдэн зуун шахтернууд ажаллажа байдаг. Тэдэмнай газар дорохи хатуу хүрьһэ цүхэлэн, «хара алта» бэдэрхэ зуураа, шулуун хабсагай, уһа, шабар гэхэ мэтэ айхабтар олон бэрхэшээлнүүдые мохошогүй зориг, хүнэ хүлһэ гаргажа гатална бшуу.

Галуута Нуурай шахтын хэдэн арбаад штрегүүдэй, нэгэн. Уурхайн гүнзэгыдэ толгой дээрээ электрын бишыхан лаампа носооһон шахтернуудай хүдэлхэнь һүртэй, мүн тэрэ үедөө һонирхолтой шэнги үзэгдэнэ. Хэдэн түмэн жэл соо хээрын хүрьһэн доро нюугдажа хэбтэһэн нүүрһэ малтагшадтай уулзагдаба.

Эдэмнай суута шахтернууд Социалис Ажалай Герой Гармажап Дабаевич Тучинов, «Хүндэлэлэй Тэмдэг», «Ажалай Улаан Туган» орденуудай кавалер Бальжинима Санжиевич Бальжиев гэгшэд байба. Ажаллажа байһан штрек гээшэнь гайтай гүнзэгы, хатуушье шоройтой. Доромнай шагайсаа уһан, шабар. Теэд уһатай, шулуутай гэжэ ондоо тээшээ хадууржа яашье болохогүй ха юм. Технологиин эрилтээр лэ сэхэ малтажа гараха хэрэгтэй. Уһанай халдахагүй тусхай хубсаһа, фибровэ малгай үмдэһэн баатар хүбүүдэй ажаллахада одоошье урма зориг хүдэлгэхөөр.

— Манай шахтернууд мүнөө сагай орёо оньһон машина техникээр хүсэд зэбсэгжэнхэй, газарай гүнзэгыдэ табигдаһан нүүрһэнэй комбайн, гаран хүдэлмэриие һэлгэһэн электрын үрэм, бусад техникэ... Зүгөөр уурхайн ажалые үнэхөөр зориг түрүүлмэ баатар ажал гэжэ тоологшобди. Яахадааб гэбэл, манай шахтернуудай гаргаһан нүүрһэнэй халуун элшээр республикымнай промышленна предприятинууд ажаллана бшуу. Мэнэ һаяар Гусиноозерская ГРЭС-эй түрүүшын котел мүн лэ манай нүүрһээр «хооллохо» байха,—гэжэ шахтын парткомой секретарь Григорий Горбатенко омогорхолтойгоор хөөрэнэ.

Гусиноозерск хотоһоо баруун урагшаа гаража, хорёод модо ошобол, Холбоолжон гэжэ газарта абарга шэдитэ техникын хүсөөр «хара алтые» нээмэл аргаар малтажа байхые харахат. Оршон тойрон үдэр һүни илгадгүй элдэбын түхэлэй экскаваторнуудай ээлжээ эхигүй нарьяха, хүндэ ашаатай мантан томо машинануудай шорой тооһо бурьюулан, талын дундуур табилуулхадань газар доһолхоор байдаг.

Манай орондо бүтээн гаргагдаһан нэгэдэхи номерой роторно экскаваторай ажаллахые харахадаа урмашахаар. Энэ экскаватор нэгэ час соо 100 тонно нүүрһэ гаргаха шадалтай. Алхалдаг экскаватор дүшэн метр ута «гараараа» агшан зуура дүрбэн тонно шорой удхажа абаад, ондоо тээ хаяжархина. Хэдэн олон имэ техникын хүсөөр газарай зузаан «гадарай» хуулагдажа, ялагар хара шулуу нүүрһэнэй харагдаһан газарта ЭКГ-4, ЭКГ-8 «И» түхэлэй экскаваторнууд галта шулуу онгиргон удхажа, самосвал машинануудта тээнэ.

Октябриин Революциин орденто Петр Илларионович Коноваловай даадаг экипаж зунай ган халуун, үбэлэй янгинама хүйтэншье байг—хамаагүй, һараһаа һарада үйлэдбэриингээ түсэбые үлүүлэн дүүргэдэг заншалтай. Нимэ түрүү ажал хэрэгээрээ суурхаһан хүдэлмэришэд Холбоолжоной уурхайда олон. Ажалай Улаан Тугай орденой кавалернууд А. К. Шевченко, Г. С. Покацкин, Ленинэй орденто И. В. Балалаешников, Ажалай Алдар солын орденой кавалер Гомбо-Сурун Айсуев болон бусад эндэ хүдэлнэ.

Бага-Холбоолжоной уурхайн хүдэлмэришэд техникээ бүтээсэ ехэтэйгээр, шадамараар ашаглаха гэһэн зорилго урдаа табинхай. Халаан бүриингөө даалгабари үлүүлэн дүүргэжэ, һайн шанартай нүүрһэ ехээр малтана. Эдэнэр юһэдэхи табан жэлэй түгэсхэхы жэлдэ даабариһаа гадуур 50 мянган тонно нүүрһэ малтаха гэһэн социалис уялгаа нэрэтэй түрэтэйгөөр дүүргээ бэлэй. Арбадахи табан жэлэй түрүүшын үдэрһөө мүн лэ эршэтэй шангаар ажалланад, гайхамшагта амжалтануудые туйланад.

«Гусиноозерская» шахтын нээгдэһээр 38 жэл үнгэрбэ. 1938 ондо жэл соо орондоо 3171 тонно нүүрһэн абтаһан байбал, үнгэрэгшэ жэл нэгэ миллионһоо дээшэ тонно малтагдаа. Хүсэтэ техникээр зэбсэгжэһэн совет шахтернуудай хаба энэ бэшэ аал!

— Нээмэл аргаар нүүрһэ малтадаг Бага-Холбоолжоной уурхайда саашадаа ямар хубилалтанууд болохо гээшэб?—гэһэн асуудалтайгаар тус уурхайн директор Иринчин Дармаевич Даржаевта хандахада:

— Мүнөө Ехэ-Холбоолжоной уурхайн барилга түлэг дундаа ябуулагдажа байна,—гээд тэрэ хөөрэжэ эхилбэ.—Энэ хэрэгтэ 50 миллион түхэриг һомологдонхой. Ехэ-Холбоолжондо баригдажа байһан барилгануудай комплексдо авторемонтно мастерской удха шанараараа ехэхэн һуури эзэлхэ. Уһаар хангалгын, сэбэрлэлгын, ашаглалгын комплексын, захиргаанай комбинат болон бусад барилгануудай хажуугаар тэрэ ехэ гэжэ тоологдоно. Ушар юуб гэхэдэ, энэ мастерской хадаа 120 тонно хүрэтэр ашаа шэрэдэг абарга томо машинануудые, мүн горно түхеэрэлгэнүүдые техническэ талаар хангаха, заһаха юм. Уужам һаруул байшан соо механическа, түмэршэ дархашуулай цех, электроцех, техническэ харууһалгын мастерскойнууд, мүн автопаркые, дунда зэргын хүсэтэй түхеэрэлгые комплексноор хангаха мастерскойнууд байха. Тэрэ барилга энэ жэлдэ ашаглалгада тушаагдаха юм. Нээмэл аргаар нүүрһэ малтадаг уурхайнууд соо бүтээсэ ехэтэй шэб шэнэ оньһон түхеэрэлгэнүүд тодхогдоно. Тиихэдэ бидэ 20 километрэй зайда таоһдаһан өөрын түмэр харгытайбди. Сүүдхэ бүри хоёр эшелон нүүрһэ Эхэ орондоо ябуулнабди...

...Үдэшын боро харааанаар Гусиноозерск хото зайн галаар яларба. Нүүрһэшэдэй соёлой ордоной урда талын бүтүү ногоон сэсэрлиг соо хатар наадан дэлгэрэнхэй, сэдьхэл татама ирагуу һайхан хүгжэм зэдэлнэ. Һайндэрэйхеэр хубсалһан хүн зон хүлгөөтэй. Тэдэнэй олон ондоо хэлэн дээрэ зугаалхань, хөөрэлдэхэнь элихэн.

Галуута-Нуурай хэшэгтэй баян эрье шадар түбхинэһэн залуухан хогодо зугаатай, гоёшье. Хурдан түргөөр хүгжэжэ байһан энэ хотын эзэд—шахтернууд, барилгашад, багшанар, алба хаагшадай ажабайдал, ажал хэрэгүүд удха түгэс, бүришье гоё һайхан даа. Уурхайн хүдэлмэришэд заншалта һайндэрөө ажалай бэлэгүүдтэйгээр угтажа байһандаа урма баяртайнууд.

Р. БАЛДАНОВ,
манай корр.

АРГАМНАЙ БАРАГДАШАГҮЙ

[illegible]

А. КОНДРАШЕВ,
«Гусиноозерская» шахтын бригадир.

АЛУУ ҮЕТЭНИИЕ ХҮМҮҮЖҮҮЛГЭ— ЛОНИИТЫН ХЭРЭГ

(Улаан-Үдын Советскэ районой багшанарай августын заншалта зүблөөнһөө тэмдэглэл)

...БЛИКЫМНАЙ ...лал хотын Советскэ ...һургуулинуудай баг... зүблөөн боложо үн... ...нэй хүдэлмэридэ ...хүмүүжүүлэгшэд, ...советскэ органуу... ...риятинуудай хү... ...шэд, түрэлхидэй ...дэй түрүүлэгшэ... ...далсаа. «КПСС-эй ...дын шиидхэбэри... ...эхилдуулан, райо... ...линуудта һурал... ...хүмүүжүүлгын хү... ...саашадань һайжа... ...талаар багшанарай ...үүдэн зорилго... ...гэһэн асуудалаар ...Советскэ райкомой ... **Г. К. Ячменева** ...дэрэ элидхэл хэһэн

...дай гэгээрэлые саа... ...хүгжөөхэ асууда... ...КПСС-эй XXIV съез... ...шиидхэбэринүүдые бэе... ...районой багшанарай ...үүд үнгэрэгшэ жэл... ...горитой ажал ябуу... ...шанарай коллектив ...һуралсалай, хүмүү... ...хүдэлмэри мүнөө ...алтэдэ таарамаар эр... ...түрэл партиингаа ...съездын материалнуу... ...гүнзэгыгөөр шудална,— ...хэр Ячменева элид... ...эхилээ. — Район до... ...нэ ниитын дунда һу... ...гол түлэб бэелүүлэг... 1966—1970 онуу... ...жэшээнь харабал. ...табан жэлэй тур... ...һурагшадай нэгэ класс... ...жэл һураха ушар ...ин үсөөрһэн байна. ...наһа гүйсэһэн ...үүд һурадаг болоо. ...жэлэй туршада райо... ...н һургуулинуудта ...залуушуулай тоо ...гээр олошороо.

...линуудай һурал... ...техническэ үндэһэ һуу... ...һайжараа, шэнэ ...үүд бариглаа. Ка... ...гуримаар һуралсал ...хэрэг саашадаа хүг... ...н байна. 1, 2, 3, 4, ...дахи һургуулинуудай ...ой кабинедүүд илан... ...аар түхеэрэгдэһэн ... Багшанар болон ...лэгшэдэй мэргэжэл ...дээшэлүүлхэ та... ...советдэй гүйсэдкомой ...гэгээрэлэй таһаг. ...болон советскэ ор... ...ехэ хүдэлмэри ябуул... ...айна.

...табан жэлэй тур... ...һурагшадай эрдэм мэ... ...дээшэлүүлхэ хэрэгтэ ...һайн дүнгүүд туйлаг... ...байна. Жэшээлэн хэлэ... 1971—1972 онуудай ...лалай жэлдэ районой ...дай успеваемость ...процент байһан һаа, ...ишэ жэлдэ 99,6 про... ...болоо 5 һургуулиин ...100 процент ус... ...тьтайгаар һуралса... ...дые түгэсхэһэн байна. ...шые нэгэ класстань хоёр жэлдэ һургадаггүй багшанарай тоо олошорно. Районой 342 багша һуралсалай жэлые тиимэ дүнгүүдтэйгээр түгэсхэһэн байгаа.

Советскэ районой һургуулинуудта эхин классай 72 багша хүдэлнэ. Тэдэнэй 64-ниинь 100 процент успеваемость үнгэрэгшэ жэлдэ туйлаа. Эхин классуудай һурагшадай успеваемость 99,8 процент болоһон байна.

Һурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ хэрэгтэ манай парти болон правительство ехэ анхарал хандуулна. Энэ шухала зорилгые бэелүүлхэ талаар багшанарай коллективүүд горитой ажал ябуулна, энэ хэрэгтэ промышленнэ предприятинууд ехэ туһа хүргэнэ. «Электромашина», судна бүтээлгын, шэлэй заводуудай, Улаан-Үдын авиапредприятиин, «Туяана» гэжэ үйлэдбэриин нэгэдэлэй коллективүүд шефтээ абаһан һургуулинуудтайгаа нягта холбоо барисаатай болонхой.

Энэ жэлэй зунай амаралтын үедэ районой һургуулинуудта үйлэдбэриин 26 бригада ба отряд, ажалай болон амаралтын 2 лагерь эмхидхэгдээ. Тиигэжэ хамтадаа 700 гаран һурагша ажалда хабаадуулагдаһан байна. Тэдэнэр хартаабха, овощ ургуулалсаа, ажалшадай ажаһуудалай хэрэглэмжэ хангалгын, худалдаа наймаанай, эдеэ хоолой предприятинуудта ажаллаа. Дунда һургуули дүүргэһэн олон һурагшад городой предприятинуудта хүдэлнэ. Жэшээлбэл, 43-дахи һургуули дүүргэһэн 20 гаран һурагша шэлэй заводто ажаллажа байна.

Советскэ районой һургуулинуудта һуралсалай болон хүмүүжүүлгын хүдэлмэри жэгдэ һайнаар табигданхай гэхын аргагүй. Энээн тушаа элидхэлшэ нүхэр Ячменева, зүблөөн дээрэ үгэ хэлэһэн багшанар онсолон тэмдэглэһэн байна. Бүгэдэ ниитын дунда һуралсалай гол түлэб бэелүүлэгдэжэ байбашье, энэ хэрэг үшөө дутагдалтай байһаар. Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлэй туршада 1—8 классуудай 30 гаран һурагша ямаршье шалтагаангүйгөөр һуралсалаа орхижорхёо. Энэ талаар 33, 47, 49-дэхи һургуулинууд ехэ дутагдалтай. 16-дахи һургуулиин 10-дахи классай 4 һурагша шалтагаангүйгөөр һурахаяа болиһон байна. Һунаагдаһан үдэртэй группануудта һурагшадые абаха түсэб жэлһээ жэлдэ дүүргэгдэнэгүй.

Һуралсалай кабинедүүд эмхидхэгдэбэшье, һурагшадай эрдэм мэдэсые дээшэлүүлхэ, гүнзэгырүүлхэ хэрэгтэ бии байгаа техническэ хэрэгсэлнүүд, түхеэрэлгэнүүдые муугаар хэрэглэхэ ушар дайралдана. 2-дохи интернат, 16, 44-дэхи һургуулинуудта иимэ ушар дайралдана. Эхин классуудай һурагшадые эстетическэ талаар хүмүүжүүлхэ хэрэг мүнөө үе сагай эрилтэдэ хүрэнэгүй.

Жэл бүри һурагшадай успеваемость дээшэлжэ байбашье, тэдэнэй мэдэсэнь гүнзэгы бэшэ гэжэ шалгалтанууд дээрэ элирүүлэгдэдэг байха юм. Районой 9, 16, 43, 44-дэхи һургуулинуудай һурагшадай шалгалта абахада, тэдэнэрэй математика болон физикын программануудые муугаар ойлгоһониинь элирээ. Энэ жэлдэ 10-дахи класс дүүргэгшэдэй гурбанай хоёр хубинь дээдэ ба тусхай дунда һургуулинуудта орожо шадаагүй.

Зарим һургуулинуудта үхибүүдые совет хуулиин ёһо гуримуудые мэдэхээр хүмүүжүүлхэ хэрэг һулаар габигданхай. Һурагшадай зүгһөө журам эбдэхэ, ниитын гурим хазагайруулха ябадал гүйсэд усадхагдаагүй байһаар. Үхибүүдые хүмүүжүүлгэдэ зарим түрэлхид анхаралаа багаар хандуулна. Эдэ бүгэдэ хадаа багшанарай коллективүүдэй, һургуулинуудай партиина, профсоюзай, комсомолой организацинуудай, түрэлхидэй комитедүүдэй хүмүүжүүлгын хүдэлмэриие һулаар эмхидхэһэнһээ болоно гэжэ зүблөөн дээрэ сэхэ тэмдэглэгдэһэн байна.

«Бүгэдэ ниитын дунда һуралсал хүгжөөхэ, һайжаруулха. Юрэнхы эрдэмэй һургуулинуудта һуралсалай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэриин хэмжээ дээшэлүүлхэ... Һурагшадые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлхэ. Тэдэнниие этическэ ба эстетическэ талаар хүмүүжүүлгэдэ ехэ анхарал хандуулха» гээд КПСС-эй XXV съездын материалнууд соо онсолон хэлэгдэнэ. Энэмнай совет һургуулиин үмэнэ табигдаһан шухала зорилго болоно. Энээниие бодото дээрэнь бэелүүлгэ, мүн КПСС-эй XXV съездын материалнуудые гүнзэгыгөөр шудалалга хадаа районой багшанарай коллективүүдэй түрүүшын зорилго мүн гэжэ нүхэр Ячменева тэмдэглээ.

Элидхэл зүбшэн хэлсэлгын эхилхэдэ, 3-дахи дунда һургуулиин директор **О. П. Степанова** түрүүлэн үгэ абана. Һуралсалай, хүмүүжүүлгын хүдэлмэри һайжаруулха талаар һургуулида ямар юумэнэй хэгдэжэ байһан тушаа тодорхойгоор хөөрэбэ. Һүүлэй хэдэн жэлэй туршада һурагшын нэгэ класстаа хоёр жэл һураха ябадал усадхагдаа, «4», «5» гэһэн сэгнэлтэтэй һурагшадай тоо улам олошорно.

КПСС-эй XXV съездын түүхэтэ шиидхэбэринүүдые шудалха, һурагшадта тайлбарилан ойлгуулха холын хараатай түсэб һургуулида табигданхай. Тэрэниие бэелүүлхэ асуудалда дирекци, ниитын эмхинүүд гол анхаралаа табина. Шэнэ табан жэлэй туршада һургуулиин багшанарай гурбанай хоёр хубинь марксизм-ленинизмын үдэшын университет дүүргэхэ зорилготой. Һургуулида методическа 2 нэгэдэл хүдэлнэ.

— Орон доторнай һургуулинууд хоорондын үйлэдбэриин комбинадууд эмхидхэгдэжэ, үхибүүдые ажалда дуратайгаар хүмүүжүүлгын түб боложо байна. Советскэ райондо тиимэ комбинат эмхидхэхээр саг ерээ, — гэжэ нүхэр Степанова тэмдэглэбэ.— Һургуулиин спортивна бааза мүнөөнэй эрилтэдэ хүрэнэгүй. Һургуули шадарай байрын багахан гэрнүүдые абажа, талмайень үргэдхэхэ саг тулаа. Эдэ бүгэдэдэ Советскэ райсоведэй гүйсэдком анхарха зэргэтэй.

2-дохи дунда һургуулиин багша **А. Я. Воропаева** үгэ абажа, һурагшадай дунда хүмүүжүүлгын хүдэлмэри яажа эмхидхэдэг тухайгаа хөөрэбэ. Һурагшадай зан абариие һайнаар мэдэхын тула тэдэнэртэ тусхай даабари үгэхэдэ, һурагша бүхэнтэй нүхэр ёһоор хөөрэлдэхэдэ, ехэ туһатай байдаг гэжэ тэмдэглээ. Тусхай түсэбэй ёһоор түрэлхидтэй ажал ябуулагдана, һонин намтартай хүнүүдтэй, хүтэлбэрилэгшэдтэй уулзалганууд эмхидхэгдэнэ. Классай комсомолшуудай суглаануудые һайн бэлдэлгэтэйгээр, һонирхолтойгоор үнгэргэхэ асуудалда онсо анхарагдана. Эдэ бүтэдэ һурагшадые коммунис үзэл бололтойгоор, жэшээтэ журамтайгаар хүмүүжүүлгэдэ һайн нүлөөтэй гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ.

— Һүүлэй 2—3 жэлэй туршада районой һургуулинуудай һуралсалай-техническэ бааза бэхижүүлхэ талаар айхабтар ехэ ажал хэгдээ. Һургуули бүхэндэ һуралсалай кабинедүүд түхеэрэгдэжэ, шухала хэрэгсэлнүүдээр хангагдаа. Энэ хэрэгтэ 9, 33-дахи һургуулинуудай багшанарай коллективүүд һайн жэшээ харуулһан байна. — гэжэ 4-дэхи һургуулиин директор **А. П. Терентьева** хэлэбэ. — Энэ асуудалаар манай һургуулида баһал ехэ юумэн хэгдээ. Хоёрхон жэл соо һуралсалай 10 кабинет эмхидхэгдээ, шэнэ 6 киноаппарат абтаа, техническэ бусад хэрэгсэлнүүд олошороо. Энэ хэрэгтэ һургуулиин шефүүд — «Забайкаллес» нэгэдэлэй, хэлхээ холбооной управлениин коллективүүд ехэ туһа хүргөө.

Һурагшадые хүмүүжүүлгэдэ элдэб мүрысөөнүүд, конкурснууд, уулзалганууд ехэ удха шанартай гэжэ үгэ хэлэгшэ тэмдэглээ. Тиигээд һонирхолтой нэгэ жэшээ дурдаба. «Забайкаллес» нэгэдэлэй модо бэлэдхэлгын түрүү пунктда экскурсаар ошохо эрхэдэ хүртэхын түлөө мүрысөөн классуудай хоорондо хахад жэлэй туршада үргэлжэлөө. Һурагша бүхэн энэ мүрысөөндэ эдэбхитэйгээр хабаадалсаһан байна. 6 «б» классай коллектив энэ мүрысөөндэ илажа, модошодто айлшалаа. Хэдэн үдэрэй туршада модо бэлэдхэгшэдтэй хамта ажаллаа, тэдэнэртэй суг эдеэлээ, концерт харуулаа. Һурагша бүхэн сэдьхэлээ хананги бусажа, һургуулида һонирхолтой хөөрэлдөөн удаан саг соо үргэлжэлһэн байна.

Һургуулиин мастерскойе үргэдхэхэ, спортын зал шэнээр бариха, найман жэлэй энэ һургуулиие дунда һургуули болгохо тухай асуудалнуудые нүхэр Терентьева табиба.

Үдэшын ба заочно һуралсалда манай орон дотор ехэ анхарал хандуулагдана. «Залуу хүдэлмэрилэгшэ бүхэндэ — дунда һургуули» — иимэ уряа доро 1971 ондо бүхэсоюзна харалга соносхогдоһон байгаа. Энэ асуудалаар хүдэлмэришэн залуушуулай үдэшын 1-дэхи һургуулида ямар ажалай ябуулагдадаг байһан тушаа һургуулиин директор **В. Г. Палеева** зүблөөн дээрэ хөөрэбэ.

— Судна бүтээлгын завод, «Туяана» гэжэ оёдолой нэгэдэл, столовонуудай трест, горпромторг, нэгэдэхи горпищеторг манай һургуулиин базова предприятинууд болонхой. Тэдэ предприятинуудай хүтэлбэрилэгшэд һургуулиин ажалда ехэ туһа хүргэнэ, залуу хүдэлмэришэдэй һуралсал эмхидхэхэ асуудалда онсо анхарал хандуулна. Илангаяа «Туяана» нэгэдэлэй, судна бүтээлгын заводой коллективүүдэй, манай һургуулиин хоорондо нягта холбоон тогтоогдонхой, — гэжэ нүхэр Палеева тэмдэглээ. — Үнгэрэгшэ һуралсалай жэлдэ залуу 204 хүдэлмэришэн дунда эрдэмтэй боложо гараа. Һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлдэлгэ түгэсхэгдөө, үдэшэндөө һураха дуратайшуул тодорхойлогдоо.

47-дохи һургуулиин багша **Л. Б. Ефстифеева**, ВЛКСМ-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь **Л. Р. Бартунаев**, 16-дахи һургуулиин багша **М. И. Лукинова**, 43-дахи һургуулиин директорэй орлогшо **Л. Н. Рытова**, Улаан-Үдын авиапредприятиин начальник **Г. М. Пономаренко**, 1-дэхи һургуулиин классһаа гадуур хүмүүжүүлгын хүдэлмэри эмхидхэгшэ **Т. М. Хамарханова** гэгшэд зүблөөнэй үзэмжэдэ табигдаһан асуудал зүбшэн хэлсэлгэдэ хабаадажа, дүй дуршэлөө хубаалдаһан, һанамжа дурадхалнуудаа оруулһан байна. КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдэй эрилтын ёһоор багшанарай коллективүүдэй һуралсалай шэнэ жэлдэ бэелүүлхэ зорилгонуудые хараалһан тогтоол зүблөөн дээрэ абтаа.

КПСС-эй Буряадай обкомой нэгэдэхи секретарь **А. У. Модогоев**, партиин Улаан-Үдын горкомой секретарьнар **А. М. Беляков**, **Г. Д. Басаев** КПСС-эй Советскэ райкомой нэгэдэхи секретарь **В. Б. Базаров**, республикын гэгээрэлэй министр **С. С. Дмитриев** районой багшанарай зүблөөндэ хабаадалсаа. Нүхэр А. У. Модогоев зүблөөн дээрэ дэлгэрэнгы үгэ хэлэбэ.

Б. ВАНЧИКОВ
манай корр.

АЖАЛАА УЛАМ ҺАЙЖАРУУЛХАБДИ

Арадай хиналтын булан

Үнгэрэгшэ жэлэй июль һарада Суулгын совхозой арадай хиналтын гол бүлэгэй шэнээр һунгагдахада намайе түрүүлэгшээр баталһан юм. Энэ жэлэй апрель һарада— дахинаа һунгагдаабди.

Һунгагдаһан сагһаа хойшо манай бүлэгэйхид ажахыдаа арба гаран шалгалта хэһэн байна. Үнгэрэгшэ 1975—1976 онуудай малай үбэлжэлгэдэ совхозой гурбан отделениин ямараар бэлдэһэн тухай, хубиин малай, илангаяа хонидой ниитын малтай сугтаа хуули бусаар байлгагдадаг тухай, хабарай тарилгада, үбһэ, таряа хуряалгада ямараар бэлдэжэ байһан тухай гэхэ мэтэ асуудалнуудаар шалгалта хэгдээ.

Үнгэрэгшэ жэлэй малай үбэлжэлгэдэ хэр зэргэ бэлдэгдээб гэһэн асуудалаар шалгалтын болоходо 1-дэхи, 3-дахи отделенинүүдтэ хонидой байрануудай саг соогоо бэлдэгдээгүй байһаниинь элирээ һэн. Шалгалтын һүүлээр малай байрануудые үбэлжэлгэдэ саг соонь бэлдэхэ тушаа зохихо хэмжээнүүд абтаһан байгаа.

Ажахын отара, фермэнүүдтэ хубиин малые: хони, эбэртэ бодо мал, гахайнуудые байлгадаг баримтануудай шалгагдахада хуули буса баримтанууд элирүүлэгдэһэн байгаа. Совхозой 42 отарада хубиин 680 хонин, фермэнүүдтэ 68 үхэр, 53 гахай хуули бусаар баригдажа байгаа.

Шалгалтын һүүлээр тусхай акт табигдажа, дутагдалнуудые усадхаха талаар совхозой дирекци, партком шухала хэмжээнүүдые абаһан юм.

Энэ жэлэй хабарай тарилгада техникын хэр зэргээр бэлдэгдэһэн тухай шалгалта болоһон юм. Тэрээндэ намһаа гадна, совхозой ахамад инженер П. Н. Лугдунов, механик М. П. Суменков гэгшэд хабаадалсаа һэн

Хабарай тарилгада хабаадаха 1-дэхи отделениин машина, техникын һайнаар заһабарилагдаад, гамтайгаар хадагалагдажа байһаниинь элирүүлэгдэһэн байгаа.

Хоёрдохи отделенидэ шалгалтын болоходо зарим ажаглалта хэгдэһэн юм, гурбадахи отделенидэ машина, техникэ заһабарилга ункагайрна, муугаар хадагалагдана гэжэ заагдаа һэн.

Машина, техникые хабарай тарилгада саг соонь бэлдэхэ асуудал партком болон дирекциин хамтын заседани дээрэ харагдажа, шалгалтаар элирүүлэгдэһэн дутагдалнууд зайсуулагдаһан, заһабари саг соогоо дүүрэһэн байгаа.

Үбһэ, таряа хуряалгада бэлэдхэхэ, тэрэниие үнгэргэхэ асуудалнуудаар шалгалтанууд үнгэрэгшэ жэлдэ, мүнөө жэлдэшье үнгэргэгдөө. Совхозой арадай хиналтын гол бүлэг хамта 35 хүнһөө бүридэнэ.

Отделени бүхэндэмнай 5—5 хүнһөө бүридэһэн цеховой бүлэг байгуулагданхай. Гадна, мастерскойнууд болон һүү һаалиин фермэнүүдтэ саг зуурын постнууд бии юм.

Совхозой арадай хиналтын гол бүлэгэй хэһэн ажал байгша оной июль һарын һүүл багаар партиин Мухар-Шэбэрэй райкомой бюродо харагдаһан байна. Манай ажахын арадай хиналтын гол бүлэгэй хэжэ байһан ажалай һайн талань дурдагдахаһаа гадна, дутуу дундануудыньшье заагдаа. Зарим постнууд һулаар ажаллана гэжэ тэмдэглэгдэв.

Райкомой бюро дээрэ заагдаһан дутагдалнуудые усадхахын тула зохихо хэмжээнүүдые хараалаа.

К. МИХАЛЕВ,
Суулгын совхозой арадай хиналтын гол бүлэгэй түрүүлэгшэ.

Хурамхаанай сельпогон хилээмэ баригшад эрхим ажалаараа шалгардаг. Коммунист Дулма Очировна Будаковагай хүтэлбэрилдэг энэ коллектив юһэдэхи табан жэлэй түсэбые амжалтатайгаар дүүргээ бэлэй. Тэрэ өөрөө Ажалай алдар солын гурбадахи шатын орденоор шагнагдаһан юм.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: дүршэл ехэтэй хүдэлмэришэн Анна Ивановна Зарубина.
Ф. СОРОКИНОЙ фото.

ХҮДӨӨГЭЙ АЖАЛШАДАЙ АМАРАЛТЫН ГАЗАРНУУД ОЛОШОРНО

Манай парти арад зоной, тэрэ тоодо хүдөөгэй ажалшадай амарха, бэеэ эмшэлхэ хэрэгтэ анхаралаа саг үргэлжэ хандуулжа байдаг. 10 жэлэй урда тээ ажалшадай амаралтын гэрнүүд, санаторинууд профсоюзуудай мэдэлдэ үгтөө һэн. Тэрэ үеһөө һээр амаралтын газар олон болгохо, шэнэ санатори, пансионат, профилактори болон гэр, байрануудые бариха талаар ехэ юумэн хэгдээ.

Үнгэрэгшэ жэлнүүдтэ манайшье республикын хүдөөгэй ажалшадай амаралтые зүбөөр эмхидхэхэ, һайн болгохо хэрэгтэ горитойхон хэмжээнүүд абтаа. Мүнөө республикымнай хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэй хүдэлмэрилэгшэд ба алба хаагшадай профсоюзай обкомой мэдэлдэ хэдэн санатори, пансионат, амаралтын гэрнүүд бии. Тэдэнэй тоодо Хурамхаанай аймагай Гааргын ба Хэжэнгын аймагай Һараантын аршаанууд дээрэхи санатори-профилакторинууд. Түнхэнэй аймагай Туранай совхозой «Нилова Пустынь» дээрэхи пансионат оролсоно. Энэ жэлэй июнь һарада Хяагтын аймагай Хираанай-Адагта Хяагтын совхоз 46 хүнэй нэгэ доро байжа амарха пансионат барижа ашаглалгада үгөө.

Хүдөөгэй ажалшадай амардаг газарта соёл культурын, худалдаа наймаанай, медицинын эмхи зургаанууд бии юм. Аймагуудай ажалшадай хүдэлмэришэдэй профсоюзуудай райкомуудай путевкоор колхозникууд, совхозуудай хүдэлмэришэд тэндэ ошожо амарна.

Арбадахи табан жэлдэ хүдөөгэй ажалшад санатори, амаралтын гэрнүүдтэ бүришье олоор ошожо амарха аргатай болохо. Түнхэнэй аймагай Аршаан дээрэ 100 хүнэй нэгэ доро байжа амарха шэнэ, һаруул корпус баригдажа, эдэ үдэрнүүдтэ ашаглалгада үгтэхэнь. Тус аймагай Хонгор-Уула гэжэ аршаан дээрэ 50 хүнэй байжа амархаар бэлэдхэл хэгдэжэ байна. 55 хүнэй амарха аргатай пансионат Прибайкалиин аймагай Ильинкын халуун уһан дээрэ баригдажа эхилэнхэй.

Баргажанай аймагай Уланай колхозой 26 хүнэй нэгэ доро байжа амарха пансионат энэ жэлһээ хүдэлжэ эхилбэ. Хүдөө ажахын халуун хүдэлмэриин эхилхын урда тээ эндэ хэдэн олон колхозникууд амаржа, бэеэ эмшэлээ.

Түрэл буряад нютагтамнай үзэсхэлэнтэ һайхан газарнууд, үнэтэ аршаан, булагууд олон юм. Республикын хүдөө ажахын болон бэлэдхэлгын хүдэлмэришэдэй ба алба хаагшадай профсоюзай обком тэндэ байгаа санатори, амаралтын гэр, профилактори, пансионадуудые саашадаа нэмээхэ, ехэ болгохо, шэнээр бариха. Олон газарта колхоз, совхозууд өөһэдын амаралтын байрануудтай болонхой. Эдэнэй ажал хүдэлмэри һайжаруулхын, бүри ехэ, олон болгохын түлөө ажахынуудай хүтэлбэрилэгшэд, элүүр энхые сахидаг эмхи зургаанууд профсоюзуудта туһалха ёһотой.

В. БАЛЬБЕЕВ,
республикын хүдөө ажахын болон бэлэдхэлэн хүдэлмэришэдэй ба алба хаагшадай профсоюзай обкомой этигэмжэтэ врач

Хилын саанаһаа

телефон телеграф радио

ТОБШО МЭДЭЭСЭЛНҮҮД

...Испани ошохо паспорт... ...е Долорес Ибаррурида, ...нтьяго Каррильодо үгэхэ... ...гэһэн Мадридай заса... ...газрай шиидхэбэриие шэн... ...зуураа, Франциин «...аните» иигэжэ тусхай... ...тэмдэглэнэ: «Испаниин ...нистнуудай ба демок... ...дай орондоо ошохые ...болёогүйдэнь Фран... ...хорото хоншолонһоо, диктатурын үлэгдэлһөө Испани хахасажа шадахагүй».

▽ Бундестагай һунгагдахаяа байһан ушар Баруун Германиин хэблэлэй гол анхарал татана. СДПГ-гэй, СВДП-гэй правительственна нэгэдэлдэ ородог партинуудай һунгалтын урда тээхи хандалгые эндэхи газетэнүүд шэнжэлэн тайлбарилна. «Засагта оролсоогүй партинуудай баруун тээшэ шэлжэлгын обёормоор боложо байһые» СДПГ-гэй хандалга ажаглан тэмдэглэнэ,— гэжэ «Франкфуртер Рундшау» бэшэнэ. Эб найрамдал хамгаалха, элдэб гүрэнүүдэй хоорондын харилсаае заһаруулха уряа СДПГ-гэй документ дотор бии гэжэ тус газетэ тэмдэглэнэ.

▽ Урда Африка тушаа баруун гүрэнүүдэй баримталдаг политикые «нюур сахиһан ябадал» гэжэ нэрлэн шүүмжэлһэн Замбиин президент К. Каундын мэдүүлгые Лондоной «Гардиан» тунхаглаба. «Замбиин арадай правительствада хуулита һууриин Сэапын ээлхэ хүрэтэр энэ арадай тэмсэл улам үргэдэхэ байха гээд этигэнэбди» гэжэ тэрэнэй мэдүүлгэ дотор хэлэгдэнэ.

(ТАСС).

...ССАБОН

...ОРТУГАЛИИН ДЕМОКРАТИИЕ ХАМГААЛХА

ТАСС

...Португалиин Революцион... ...Совет заседани үнгэргэ... ...орон доторхи сэрэгэй... ...политическэ байдалые шэн... ...ээн байна. Элдэб үгэсөө ...үүдхэжэ, хорото ...дай ябуулганууды хэжэ, ...политическэ хүсэнүү... ...мүн хэблэлэй органуу... ...Революционно Соведэй нэрэ хүндые бууруулха, Португалиин зэбсэгтэ хүсэнүүдэй хоорондо эб ее таһалха гэһэн һэдэлгэнүүдыень Соведэй гэшүүд эрид буруушаагаа.

Португалиин революционно хүсэнүүд, эдэнэй сэрэгэй политическэ орган — Революционно Совет бүхы ажал ябуулгаяа апрелиин 25-най революциин туйлалтануудые бэхижүүлгэдэ, Португалиин экономикые һэргээлгэдэ, мүн конституцяар табигдаһан социальна ба политическэ зорилгонуудые дүүргэлгэдэ бүхы ажалаа зорюулна гээд тусхай коммюнике соо хэлэгдэнэ.

Португалиин зүүнэй үзэлтэй хэблэл Революционно Соведэй заседаниин дүнгүүдые сэдьхэлээ хангаяар шэнжэлнэ. Революционно Соведые, Португалиин демократическа шэнэ конституциие хардаха, гүрдэхэ гэһэн хархис этэгээдүүдэй харата муухай ябуулгануудта шанга харюу сохилто үгэхые «Диариу» газетэ уряалба.

Парижай оршон шадарай Гретёй гэдэг багахан хотын гудамжануудта 5000 гаран эхэнэрнүүд гараа. Тэдэнэр шухала хэрэгтэй зүйлнүүд болон эдеэ хоолой үнэ сэнгэй ехэдэлгые эрид буруушааһан байха юм. Франциин эхэнэрнүүд эрэшүүлдэ орходоо һураггүй бага салин абадаг ушарһаа ехэ хүндэ байдалда оронхой. Коммунистнуудтай хамта монополинуудтай тэмсэхэ гэһэн һанал бодол тэдэнэй лозунгнууд дээрэ бэшэгдэнхэн байгаа.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: «Социалис ажабайдал һайн», «Коммунистнуудтай хамта үнэ сэнгэй хүндэрэлгэ буруушаана» гэһэн лозунгнуудые бариһан эхэнэрнүүд.
ЦБ - АПН-эй фото.

ЛОНДОН

КОММУНИСТНУУДАЙ УРЯА

ТАСС

Орон дотор хүдэлмэригүйшүүлые улам олошоруулжа байһан правительствын экономическа политикада эсэргүүсэн тэмсэхэ уряатайгаар Великобританиин Коммунис партиин генеральна секретарь Г. Макленнан арад зондо хандаһан байна.

Мүнөө орон дотор миллион хахад хүн хүдэлмэригүй байһаар. Хүн зоной салин хүлһэ хаһаха ябадал үргэнөөр дэлгэрэнхэй.

Правительствын бэелүүлхээр хараалжа байһан хэмжээнүүд орон соохи байдалые заһаруулжа шадахагүй байна гээд Г. Макленнан хэлээ.

ПАРИЖ

Франциин шэнэ правительство

ТАСС

Франциин шэнэ премьер министр Раймон Барр өөрынгөө эмхидхэһэн правительствын гэшүүдые президент В. Жискар д'Эстэндэ зуурашалаад, тэрэниинь президент һайшааба. Шэнэ правительствада Р. Барр мүн лэ экономикын ба финансын министрэй тушаалые даалсана.

Гадаадын хэрэгүүдэй министрээр Луи де Гиренго, гүрэнэй министр ба дотоодын хэрэгүүдэй министрээр М. Понятовский (урда тээхи правительствада энэл тушаал даадаг байһан) томилогдоо, оборонын министрээр Ивон Бурж үлөө. Андре Росси — гадаадын худалдаа наймаанай министр, Кристиан Беллак — ажалай министр болобо.

БЕЙРУТ

Ливандахи байдал

ТАСС

Ливанай хэдэ хэдэн районуудта дайнай ябуулга замхаагүй байһаар. Илангаяа шанга байлдаанууд ороной хойто зүгтэ, Триполи хотын оршон тойрондо, мүн хадын районуудта болоно. Ливанай ниислэлдэ, тэрэнэй оршон тойрондо шахардуу байдал зарим тэды һулараһан янзатай. Бейрудай худалдаа наймаанай центртэ, хотын урда захаар бага сагын тулалдаанууд болоһоор. Городой хүн зоной ажаһуудаг кварталнуудые ехэ буунуудаар буудахаяа болихо тухай урда тээнь туйлагдаһан хэлсээн хоёр талаһаа гол түлэб сахигдана гэжэ нютагай адаглагшад тэмдэглэнэ. Энэ ушар ниислэлдэхи байдалда эли бодо нүлөөлөө: автотранспорт ябажа захалһан, зарим магазинууд нээгдэдэг болоһон байна.

Орон доторхи дайнай ябуулгые зогсоохо зорилготой политическэ оролдолго хүсэлэлгэ гаргагдана. Араб оронуудай лигиин тусхай түлөөлэгшэ Х. С. Эль-Холи Ливанай президент С. Франжьетэй, шэнээр һунгагдаһан президент И. Саркизтай, баруунай христиан партинуудай удамаршад П. Жмайель, К. Шамун гэгшэдтэй уулзахадаа, Ливандахи байдалые зүбшэн хэлсэхын тула араб гүрэнүүдэй толгойлогшонорой зүблөө зарлаха тухай асуудал шэнжэлэн зүбшэһэн байна. Хөөрэлдөөнэйнгөө дүүрэһэнэй һүүлээр Эль-Холи журналистнуудта иигэжэ мэдүүлээ: энэ зүблөөнэй зарлагдаха үдэр, болохо газар 11 түрэнэй зүбшөөлөө үгэһэнэй һүүлээр тодорхойлогдохо. Иимэ зүблөө зарлаха гэһэн һанамжые араб 10 гүрэн дэмжээд байна.

* * *

ПАРИЖ. (ТАСС). Франциин залуушуулай юһэн томо эмхи Ливанай дотоодын хэрэгүүдтэ гадаадаһаа хамааралгүе буруушааба. Эдэнэй тунхаглаһан мэдүүлгэ дотор иигэжэ тусхайлан тэмдэглэгдэнэ гэбэл: Сириин сэрэгүүдэй Ливанда байһанайнь хэрэггүй. Бидэнэр арадуудай сүлөөтэ, бэеэ дааһан байдалтай байха эрхын түлөө. Ливанай газар дайдын бүтэн бүрин байлгые эбдэхэ һэдэлгэнүүдтэ эсэргүүсэн тэмсэнэбди, — гэжэ мэдүүлгэ доторнь хэлэгдэнэ.

Ливанай газар дээрэһээ Сириин сэрэгүүдые дары гаргаха, Ливанай фалангистнуудта Франциин зүгһөө туһаламжа үзүүлхэеэ болихо эрилтэ Франциин залуушуулай эмхинүүд табина.

Саяанһаа Витим хүрэтэр

БҮХЭСОЮЗНА ШАНДА ХҮРТЭБЭ

Хатарша, гүйгөөшэ, моридые һургажа, һорижо байдаг манай республикын ипподромой коллектив жэл бүри урган хүгжэжэ байнхай. Мүнөө эндэ холо ойроһоо асарагдаһан хоёр, гурба наһатай үүлтэртэ азарга, гүүнүүд олоороо тэжээгдэжэ, томо болгогдоно. Мүн эдэнние тэргэ, шаргада хүллэжэ, һорижо, унагалуулжа байдаг дүршэлтэй моришод олон.

— Мүнөө манай гүрэнэй конюшнида 136 морид тоологдоно. Тэдэнэймнай 73-ниинь үүлтэртэ азарга болоно. Байгша ондо бии байгаа гүүдһээ 21 толгой унага абаа һэмди,—гэжэ республиканска ипподромой директор Д. С. Мункожапов хөөрэнэ.

Манай республикын гүрэнэй конюшнида хүмүүжүүлэгдэһэн хурдан хүлэгүүд һүүлэй үедэ Алас-Дурна, Сибирь соогуураа суурхуулна. Жэшээнь, нишэ асарагдаһан «Лимонад» азарга арбаад жэлэй туршада урилдаанда табигдахадаа, хододоо түрүү һуури эзэлжэ ябадагаараа хурдан хүлэг гэжэ зоно соогоо дэмы суурхуулдаггүй. Энэ азаргые моришон Валеев хурдан хүнгэнөөр хатардаг болгоо. Тинхэдэ тус ипподромой ахалагша зоотехник М. Г. Штейнберг моридой һайнаар, зүбөөр харууһалга, һорилгодо хододоо анхаралаа хандуулжа ябадаг, моридто угаа дуратай мэргэжэлтэ юм.

Үнгэрэгшэ жэлдэ үүлтэргэ моридые түлжүүлхэ талаар бүхэсоюзна мүрысөөндэ оролсоһон ипподромой коллектив жэлэй дүнгөөр һайн амжалта туйлажа, гурбадахи һуури эзэлээд, хоёрдохи шатын дипломоор, 1500 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэжэ, «Москвич» маркын хүнгэн машинаар шагнагдаба.

Мүн иимэ шанда гэхэ гү, али бүхэроссин мүрысөөндэ оролсоһон Кабанскын аймагай «Шергинский» совхозой үүлтэртэ моридые үсхэбэрилдэг фермын коллектив нэгэдэхи һуури эзэлжэ, 5000 түхэригэй мүнгэн шанда хүртэбэ.

— Үүлтэртэ моридые үсхэбэрилдэг тус фермые ажалай баян дүршэлтэй моришон-эдэбхитэн П. А. Орлов даажа абанхай юм. Тиин тэрэ жэл бүри манай конюшнида һайн үүлтэрэй азарга, гүүнүүдые асаржа, хатар жороодо һургажа байдаг юм. Жэшээнь, тус фермэһээ асарагдаһан «Крохотный», «Пульс» болон бусад азарга гүүнүүд урилдаанда табигдахадаа хододоо түрүү һууринуудые эзэлдэг болонхой,—гэжэ республиканска ипподромой моришод магтана.

Мүнөө тус фермэдэ 32 гүүнһээ 30 унаган абтанхай, гарзагүйгөөр тэнжээгдэжэ байнхай.

Һаяхан республикын ипподром дээрэ үнгэргэгдэһэн Алас-Дурна зүгэй зоны моридой урилдаанай боложо байха үедэ дурсагдагша ажахынуудта шан бэлэгүүдынь барюулагдаа. Республиканска ипподромой нэрэ дээрэ ерэһэн хоёрдохи шатын дипломые (зураг дээрэ) мүрысөөнэй ахамад судьягаар ерэһэн РСФСР-эй хүдөө ажахын министерствын моринной заводуудай бүхэроссин нэгэдэлэй ахамад зоотехник Г. Н. Ростовщикова Д. С. Мункожаповта суглараагшадай нэрьемэ альга ташалган доро барюулаа.

Саашадаа хурдан хүлэгүүдээ улам олон болгожо, үргэн Буряад ороноо холо ойгуур суурхуулжа ябахыетнай хүсэнэбди.

Б. ЦЫРЕМПИЛОВ.
Авторай фото.

АХА ДҮҮ МОНГОЛ ОРОНДО

Бидэнэр, Буряадай Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ багшанарай институдай бүлэг студентнэр, энэ зун аха дүү Монгол орон аяншалгада ябажа ерээбди. Мүн тэрэнэй харюуда Улаан-Баатарай багшанарай дээдэ һургуулиин бүлэг хүбүүд, басагад Буряадаймнай республикада айлшалаад бусаа һэн.

Оронойн ехэ һайндэр — Монголой арадай хубисхалай 55 жэлэй ойн баярай найр зугаата үдэртэй дайралдажа, ниислэл хотодонь болоһон сэрэгэй парад, ажалшадай жагсаал хаража, тон ехээр һонирхоһон байнабди. Һүүлээрнь бүхэ барилдаан, мори урилдаан, һур харбалга болоо. Монголой түбэй музей, оперо болон баледэй театр, уран һайханай музей гэхэ мэтын дурасхаалта газарнуудаар ябажа хараабди.

Монгол ороной ниислэл хотодо мүнөө үеын түхеэрэлгэтэй шэнэ шэнэ барилганууд олоор бодхоогдожо байна. Энэнь үйлэдбэриин шэнэ түб хото — Дарханда бүришье һаа элеэр харагдана. Эндэ Советскэ Союзай, Болгариин, Чехословакиин, Польшын, Венгриин барилгашад элдэб мэргэжэлтэд аха дүү монгол нүхэдтэйгөө хамта ажаллажа, социалис байгуулалтадань туһаламжа үзүүлнэ.

Би Монгол ороной ниислэл хотодо ябахадаа хэһэн нэгэ хэдэн фото-зурагуудаа та бүгэдэндэ дурадхаха хүсэлтэйб.

Солбон НАМЖИЛОВ,
багшанарай институдай 5-дахи курсын студент.

Һайндэрэй жагсаалда ошожо ябаһан ажалшан.

«Уласай ехэ дэлгүүр» гэһэн магазин.

Бүхэ барилдаан — үндэһэн спорт.

НОМУУД— ҺУРАГШАДТА

Буряадай номой хэблэлһээ мүнөө жэл һургуулида үзэхэ 80 мянган хэһэг номууд гараба.

Буряад һургуулиин бэлэдхэлэй класста үзэхэ шэнэ «Үзэглэл» 9 мянган хэһэгээр хэблэгдээ. Тэрэнэй автор Д. М. Мижидон. Хоёрдохи класста үзэхэ «Математика»ород хэлэн дээрэһээ түрүүшынхиеэ оршуулагдаа. Энэ ном үнгэтэ зурагуудаар шэмэглэгдэһэн юм. Хамта дээрэ 13 нэрэтэй һуралсалай номуудые болзор соонь гаргажа, Буряадай номой хэблэл түсэбөө дүүргэһэн байна.

Н. НАМСАРАЕВ.

ҺОНИРХОЛТОЙ ЛЕКЦИ

Философиин эрдэмэй кандидат Г. И. Хилтухин Гусиноозёрск хотын горнягуудай профилакторидо уласхоорондын темэдэ зорюулагдаһан лекци уншаа. Лекцинь хүдэлмэришэдэй анхарал татаһан байна. Юуб гэхэдэ, дэлхэй дээрэ боложо байһан шэнэ үйлэ хэрэгүүд тухай һонирхолтойгоор, удха түгэлдэрөөр хөөрэжэ үгөө. Элидхэлшэ Европын коммунис ба хүдэлмэришэнэй партинуудай конференциин удха шанар тухай, оршон тойрон байгаалиие мүнөө үедэ хамгаалха хэрэг тухай хөөрэһэн байна.

Е. ГЕРАСИМОВА.

ҮНИНЭЙ ЖОЛООШОН

Хэрэн тосхоной ан үсхэбэрилэгшэдэй фермэдэ нэгэдэхи классай үнинэй жолоошон Мункуев Дандар Шултынович хүдэлдэг юм.

Энэ хүмнай дайнай үедэ шоферой һургуули дүүргээд, «ГАЗ-АА» гэжэ полуторка машинаар зенитнэ артиллери шэрээ бэлэй. Дайнай һүүлээр түрэл нютагаа бусажа ерээд, мүнөөшье болотор жолоошоноор хүдэлнэ. Ажалдаа тон наринаар хандажа, машинаяа нилээн удаан заһабарида оруулангүй гүйлгэнэ.

Һайхан дэлгэр сэдьхэлтэй, ходол урагшаа эрмэлзэһэн жолоошон Дандар Шултынович арбадахи табан жэлэй түсэбые 4 жэл 6 һарын туршада дүүргэхэ социалис уялга абаад, шармайн хүдэлжэ байна.

Б. БИРБАЕВ.

Түнхэнэй аймаг.

СТУДЕНТНЭР БОЛОБО

Байгша ондо 685 хүбүүд, басагад Доржи Банзаровай нэрэмжэтэ Буряадай гүрэнэй багшанарай институдай нэгэдэхи курсын студентнэр болобо. Энэнь үнгэрһэн һуралсалай жэлэйхидэ орходоо 50 хүнөөр олон. Институдай түүхын ба хэлэ бэшэгэй факультедэй бүридэлдэ эхин шатын һуралсалай педагогикын ба методикын отделени нээгдээ. Тус отделенидэ 50-яад студентнэр абтаа. Шэнэ отделени эхин шатын һургуулиин дээдэ мэргэжэлтэй багшанарые бэлдэн гаргаха юм.

ҺУРГУУЛИИН БОГОҺО АЛХАХАНЬ

7 наһа хүрэһэн 14 мянгаад багашуул анха түрүүшыхеэ республикымнай табан зуу гаран һургуулинуудай үүдэнүүдые татахань. Буряадаймнай һургуулинуудта байгша ондо хамта дээрэ 151.700 үхибүүд һураха байна. Тинхэдэ мүнөө жэл республика доторнай 2 шэнэ һургуули нээгдэхэнь, хоюулаа БАМ-ай барилгын газарта юм.

Манай корр.

ШЭНЭ АТТРАКЦИОН

Улаан-Үдын ажалшадай амаралтын парк соо олоной сэнгэхэ һонирхолтой наадан олошорно. Һая оньһожоруулагдаһан хоёр карусель-эрьюулгэ сэсэрлиг соо тодхогдобо. Нэгэниинь багашуулда тааруулагдаһан набтархан һуудалтай юм. Энээндэнь нэгэ дороо гушан үхибүүд наадаха зэргэтэй. Харин ехэшүүлэй сэнгэхэ «онгосонууд» 12 хүнэй багтаасатай. Шэнэ аттракционуудай бии болоһоор амаралтын паркда сэнгэхэ зон олошороо.

С. МИРОНОВА.

ХҮДӨӨ АЖАХЫДА—ШЭНЭ МЭРГЭЖЭЛТЭД

Колхоз болон совхозуудай хүтэлбэрилхы кадрнуудые бэлдэдэг Буряадай техникумдэ гүрэнэй шалгалтанууд дүүрэжэ, тус техникумые 110 мэргэжэлтэд дүүргэбэ. Тиин «агроном-эмхидхэгшэ», «зоотехник-эмхидхэгшэ» гэһэн нэрэ зэргэдэ хүртэбэ.

Хорнин аймагай Анаагай совхозой һаалишан Ада Арабжаева, Зэдын аймагай «Заречный» совхозой гахайшан Гомбо Гурожапов, Улаан-Үдын аймагай «Искра» колхозой тоо бүридхэгшэ Александр Борисов, Бэшүүрэй аймагай Дзержинскиин нэрэмжэтэ совхозой тараан ажалай бригадир Алексей Бурцев, үшөө тиихэдэ манай хүршэ Шэтын областиин Шилкинскэ районой Калининай нэрэмжэтэ колхозой тракторист Тогмит Сафаров, Красночикойско районой «Родина» колхозой гэшүүн Иван Фёдоров ба Улётовско районой Ленинэй нэрэмжэтэ колхозой бригадирай туһалагша Николай Кудий гэгшэд һуралсал[...] гарһанай түлөө т[...] диплом абаба.

Агроном, зоотех[...] болоһон хүбүүд, баса[...] публикын ба хүршэ [...] нуудай колхоз, сов[...] та ажаллахаар эльгэ[...]

М. МЕДО[...]

ТЕЛЕВИДЕНИ

Августын 29-һөө сентябриин 5 болотор

ВОСКРЕСЕНИ, 29

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Улаан-Үдэ. 10.30 — «Танда, полинууд дээрэ ажаллагшадта» — концерт. 11.15 — Һурагшадта — «Горнын» программа.

«Орбита». 12.00 — Шэнэ һонин. 12.10 — Забһарлалга. 12.20 — «Ботогон элжэгэхэн хоёр һургуулида яажа ябаа бэлэй» — мультфильм. 12.30—«Сказ» ансамблиин концерт. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб». 14.00 — «Мүнөөдэр — шахтёрой үдэр». СССР-эй нүүрһэнэй промышленностиин министр Б. Ф. Братченко дамжуулга хүтэлбэрилнэ. 14.30 — Шахтёрнуудта зорюулагдаһан хүгжэмтэ дамжуулга. 15.55 — «Мүнөө үдэшэ — Фернандель» гэжэ бүлэг фильмүүдһээ. «Печени». «Бимбобелло». 16.45 — Уласхоорондын һонин. 17.15 — Духовой оркестр наадана. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — «Седьмое небо» — уран һайханай фильм. 20.10 — Ленинградай концертно-эстрадын оркестр наадана. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Хүдөөгэй час». 22.15 — «Һуралсалай шэнэ жэлэй эхиндэ». Мэргэжэлдэ һургахын комитедэй түрүүлэгшэ А. А. Булгаков үгэ хэлэхэ. 22.45 — «Киногоор аяншалагшадай клуб». 23.45 — М. Мусоргский. «Рассвет на Москве-реке». 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 13.00 — Үхибүүдтэ — «О чем молчала тайга» — уран һайханай фильм. 14.20 — «Арадай артист» — фильм-концерт. 15.20 — «Джунгли остывают от войны» — баримтата фильм. 16.20 — «Сыновья уходят в бой» — уран һайханай фильм.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 30

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 12.20 — «Һурган хүмүүжүүлэгшэдтэ». Телевизионно баримтата фильм. 12.45 — Үхибүүдэй фильм. «Зимний ветер». «Волны Черного моря» гэһэн серинүүдһээ телевизионно уран һайханай фильм 1-дэхи хуби. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10—«Новосибирскын шэнэ балет» — фильм-концерт. 14.40 — «Гэр бүлын хөөрэлдөөн». 15.10 — «Летите, голуби» концерт. 15.40 — «Социалис мүрысөөн тухай тэмдэглэл». 16.25 — «Совесть». Телевизионно олон серитэй уран һайханай фильм. (1-дэхи сери). 17.50 — Забһарлалга 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Уласхоорондын шэнжэлэл». 18.50 —«Талын галнууд» гэжэ телевизионно журнал (буряадаар).

«Орбита». 19.40 — В. Левашов «Транзит на север»— телевизионно зүжэг (түрүүшынхиеэ). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Социалис мүрысөөн тухай тэмдэглэл. КПСС-эй Горьковско обкомой нэгэдэхи секретарь Ю. Н. Христораднов дамжуулгада хабаадалсаха. 22.35 — «Совесть» — телевизионно уран һайханай фильм (1-дэхи сери). 24.00 — «Время». 00.30 — Забһарлалга. 00.40 — «Навстречу океану». Баримтата фильм. 01.00 — Футболоор СССР-эй Кубогай түлөө. Хахад финал «Шахтер» (Донецк) — «Динамо». (Тб).

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Үхибүүдтэ зорюулагдана «Соколик» — телевизионно уран һайханай фильм.

«Орбита». 18.30 — Татарай арадай хүгжэмэй концерт. 19.00 — «Гэр бүлын хөөрэлдөөн». 19.30 — Баримтата фильм.

Улаан-Үдэ. 19.40 — «Номой далай худар аяншалга» 20.10 — «Атлантика» — телевизионно зүжэг (1-дэхи, 2-дохи). 22.10 — «Конкурс» — хүгжэмтэ фильм.

ВТОРНИК, 31

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — «Залуушуулай адресууд». 10.45 — Спортын программа. 12.10 — Забһарлалга. 12.20 — «Концерт-вальс». 12.45 — Үхибүүдэй фильм. «Зимний ветер» (2-дохи хуби). 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — В. Гете. «Фауст». 14.40 — «Ухаалан зохёолшо». 15.10 — «Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг». 15.55 — «Һуралсалай шэнэ жэлые угтуулан». Дээдэ һургуулинууд ба техникумүүдтэ. 16.25 — «Совесть» — телевизионно уран һайханай фильм. (2-дохи сери). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время»

Улаан-Үдэ. 18.30 — Үхибүүдтэ зорюулагдана. «Страна веснушек». 18.55— Үхибүүдтэ зорюулагдана. «Случай в саду» телевизионно фильм. 19.10 — «Уласхоорондын шэнжэлэл» (буряадаар). 19.30 —«Коммунист» гэжэ телевизионно журнал 20.10 — Телевизионно һонин. 20.30 — Буряадай телевидени ба радиогой оркестрын концерт.

«Орбита». 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15—Дэлхэйн арадуудай уран бэлиг. 22.05 — Һуралсалай шэнэ жэлые угтуулан. Дээдэ һургуулинууд ба техникумүүдтэ. СССР-эй дээдэ ба тусхай дунда һуралсалай министр В. П. Елютин үгэ хэлэхэ. 22.35 — «Совесть» — телевизионно уран һайханай фильм (2-дохи сери). 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — «И все-таки море...»— фильм-концерт.

«Орбита». 18.30—«Сказ» гэжэ ансамблиин концерт. 19.00—«Ухаалан зохёогшо». 19.30 — Спортын программа.

Улаан-Үдэ. 21.00 «Все сначала» — телевизионно зүжэг. 22.05 — «Людмила Ерофеева дуулаха». 22.25— «Старик в потертой шинели» — телевизионно зүжэг.

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

СЕНТЯБРИИН 1, СРЕДА

«Орбита». 10.05 — «Горнистнууд, харюусагты!» 10.50 — Экран дээрэ кино-комеди. «Антон Иванович сердится» — уран һайханай фильм. 12.10 — Забһарлалга. 12.20 — «Манай һургуулинуудай орон» — концерт. 12.50 — Үхибүүдэй фильм. «Вот и лето прошло» — телевизионно уран һайханай фильм. 14.00 Шэнэ һонин. 14.10 — «Москвагай концертын залнуудаар». Шэнжэлэл. 15.05 — «Угалзанууд». 15.50 — «Хани барисаанай харгыгаар». ПНР (1-дэхи дамжуулга). 16.20 — «Совесть» — телевизионно уран һайханай фильм (3-дахи сери). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30 — «Һуралсалай шэнэ жэлые угтуулан!» 18.50 — «Хитад орон маоизмын хорото һабарта оронхой» (буряадаар). 19.10 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.40 — «Антон Иванович сердится» — уран һайханай фильм. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — «Манай һургуулинуудай орон» концерт. 21.45 — «Хани барисаанай харгыгаар». ПНР. (1-дэхи дамжуулга). 22.20 — «Совесть» —телевизионно уран һайханай фильм (3-дахи сери). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Футбол. «Торпедо» — «Динамо» (М). Забһартань «Спортлотогой» тираж.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 17.45 — Үхибүүдтэ зорюулагдана. Советскэ Союзай хоёр дахин Герой Иван Дмитриевич Папанинтай «Орленок» телестудиин юнкорнуудай уулзалга.

«Орбита». 18.30—«Москвагай концертын залнуудаар». 19.25 — «Эрдэмтэдэ үгэ үгтэнэ».

Улаан-Үдэ. 19.40 — Тараалангай ургаса дээшэлүүлхэ шухала гол арга боломжо» гэһэн дамжуулга (буряадаар). 20.20 — «Самый последний день» — уран һайханай фильм.

ЧЕТВЕРГ, 2

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.55 — «Хүхюу нотонууд». 10.40—Футбол. «Торпедо» — «Динамо» (М). 12.10 — Забһарлалга. 12.20 «Спортлотогой тираж». 12.35 — «Спринт для всех». Спортын программа. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — «Ном. Саг. Уншагша». 14.40—«Москва ба москвагайхид». 15.10 — Абакан хотын «Жарки» гэжэ дуу, хатарай ансамблиин концерт. 15.40 — Вьетнам Социалис Республикын национальна һайндэр «Нэгэ орон — нэгэ арад». Телевизионно фильм 16.35 — «Совесть» —телевизионно уран һайханай фильм (4-дэхи сери). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 «Время».

Улаан-Үдэ. 18.30—«Прогресс» гэһэн программа. 19.10 — Телевизионно һонин.

«Орбита». 19.30 — Футбол. «Торпедо»—«Динамо» (М). 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — концерт. 21.40 — «Нэгэ орон — нэгэ арад»— — телевизионно фильм. 22.35 — «Совесть» — телевизионно уран һайханай фильм. (4-дэхи сери) 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ 18.00 — «Ехэ ба бага рольнууд» — телевизионно фильм.

«Орбита». 18.30 — Грузиин гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 19.00 — «Москва ба москвагайхид».

Улаан-Үдэ. 19.30 — Үхибүүдтэ зорюулагдаһан «Все не так просто» — телевизионно зүжэг. 20.35 — «Экран» гэһэн суглуулбари. 21.35 — Друзья мои» — уран һайханай фильм.

ПЯТНИЦА 3

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.45 — «Нүхэдэй шэг шарай». 10.45 — СССР-эй арадай артист. Ю. Гуляевай концерт. 12.10 — Забһарлалга. 12.20 «Зураг бүхэндэнь — наран». 12.45 — «Тропою бескорыстной любви» — уран һайханай фильм. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — Бэеэ хүсэһэн хүнүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүдэй программа. 14.35 — «Залуушуулай адресууд». 15.20 — Грузиин гүрэнэй хатарай ансамблиин концерт. 15.50 — «Мүнөө сагай эрдэм наука». 16.20 — «Совесть» — телевизионно уран һайханай фильм. (5-дахи сери). 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — «К подножию огня» — телефильм. 18.50 — Залуушуулай адресууд». 19.35 — СССР-эй арадай артист Ю. Гуляевай концерт. 21.00 — Шэнэ һонин.

Улаан-Үдэ. 21.15—КПСС-эй XXV съездын шиидхэбэринүүдые бэелүүлхын түлөө (буряадаар). 21.35 — Телевизионно һонин. 21.55 — «1976 оной таряа хуряалга» гэһэн программа.

— **«Орбита».** 22.20—«Совесть» (5-дахи сери). 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время». 00.30 — Футболоор СССР-эй кубогай түгэсхэл.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 18.00 — Һурагшадта «Хонхо» гэһэн телевизионно журнал (буряадаар). 18.20 — Үхибүүдтэ зорюулагдана. Мультфильмнүүдэй программа. 19.00 — Политическэ асуудалаар хөөрэлдөөн (буряадаар). 19.20 —«Открытая книга» 1-дэхи сери. «Молодость» — уран һайханай фильм. 21.00 — Багахан концерт.

«Орбита». 21.15 — Хүгжэмтэ концерт». 21.50 — «Мүнөө сагай эрдэм наука».

СУББОТО, 4

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

«Орбита». 09.45 — «1976 оной дуун». 10.25 — «13 стульев» — телевизионно театр. 11.25 — Футболоор СССР-эй кубогай түгэсхэл. 12.10 — Забһарлалга. 12.20—«Һайн шанартай эд бараа ехээр бүтээн гаргаха». 12.55 — По щучьему велению» — уран һайханай фильм. 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — Мультфильмнүүдэй программа. 14.30 — «Музейн ба выставкэнүүдэй залнуудаар». Бүхэроссин уран һайханай выставкэ «Молодость России». 15.00 — «Элүүр энхэ байлга» Эрдэм дэлгэрүүлгын программа. 15.45 — Хоккейгээр Уласхоорондын мүрысөөн. СССР — Чехословаки. Монреальһаа дамжуулга. 17.50 — Забһарлалга. 18.00 — «Время». 18.30 — Ураалай гүрэнэйород арадай хоорой концерт. 19.15 — «Минии Чехов». Литературна дамжуулга. 20.00—«13 стульев». Телевизионно театр. 21.00 — Шэнэ һонин. 21.15 — Бэеэ хүсэһэн хүнүүдтэ зорюулагдаһан мультфильмнүүдэй программа. 21.40 — «Дымы над Чикаго» 70-дахи оной Америкэ гэһэн циклһээ. 22.35—«Спортлотогой» тираж. 22.45—Концерт. 23.00 —«Очевидное невероятное». 23.50 — Забһарлалга. 24.00 — «Время».

ВОСКРЕСЕНИ, 5

НЕФТИИН БА ГАЗАЙ ПРОМЫШЛЕННОСТИИН БҮХЭСОЮЗНА ҮДЭР

НЭГЭДЭХИ ПРОГРАММА

Улаан-Үдэ. 10.15 — Үхибүүдтэ зорюулагдана. «Начало» гэжэ дамжуулга. 10.40 — Буряадай уран зурааша дай мастерской соо 11.15 — «Для тех, кто в поле»—хүгжэмтэ программа.

«Орбита». 12.00 — Советскэ Союзай хоёр дахин герой, СССР-эй лётчик-космонавт А. Е. Елисеевэй «Орлёнок» телестудиин юнкорнуудтай уулзалга. 13.00 — «Советскэ Союзда алба хэнэб!». 14.00 — Шэнэ һонин. 14.10 — Мультфильмнүүдэй программа. «Зеркальце». «Ну, погоди!» 2-дохи дамжуулга. 14.40 — «Мүнөө Нефтиин ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэсоюзна үдэр». СССР-эй газай промышленностиин министр С. А. Оруджевтэй хөөрэлдөөн. 14.55—Нефтиин ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдтэ зорюулагдаһан концерт. 15.30 — «Мүнөөдэр Нефтиин ба газай промышленностиин хүдэлмэрилэгшэдэй бүхэс[...] үдэр». СССР-эй не[...] промышленностиин [...] рэй орлогшо Н. А. Ма[...] үгэ хэлэхэ. 15.45 — [...] жэмтэ киоск». 16.15—[...] хоорондын һонин. 16.45 [...] «Горная станция» [...] фильм.. 17.50 — Забһ[...] га. 18.00 — «Время». 1[...] — «Хүдөөгэй час». 19.30 [...] «Хүгжэмтэ киоск». 20.00 [...] «Киногоор аяншалаг[...] клуб». 21.00 — Шэнэ [...] нин. 21.15 — «1976 [...] дуун». 21.40 — Ула[...] рондын һонин. 22.10—[...] ратурна зохёолнууд [...] дээрэ. «Поединок» — [...] фильм. 23.50 — Забһа[...] га. 24.00 — «Время» [...] — «В мире легенд». Ф[...] балет. 01.00 — Хоккей[...] СССР-эй Швециин су[...] лагдамал командануудай [...] дан Монреальһаа да[...] лагдаха.

ХОЁРДОХИ ПРОГРАМ[...]

Улаан-Үдэ. 13.00 — [...] рэнэй эрмитаж». Барим[...] фильм. 14.00 — «Оро[...] зей» — баримтата [...] 14.30 — «Чипполино» [...] уран һайханай фильм. 16[...] — «Герой тухай бодо[...] Баримтата фильм. 17.1[...] «Открытая книга» (2[...] сери). «Признание».

ПРАВДА БУРЯТИИ

Нэгэдэхи хуудаһанда. Буряадай АССР-эй Министрнүүдэй Соведтэ. «Намарай бураздаа — ургасын эхин» — түрүү бэшэг. Нүүрһэшэдэй үдэртэ зорюулагдаһан фото-мэдээсэл. Республикын үдэр — суглуулбари.

Хоёрдохи хуудаһанда. «Дээрэмнай Галуута-Нуур»— В. Багониной очерк. Түрэл орон доторнай.

Гурбадахи хуудаһанда. Бүмбэрсэг дэлхэйн һонин. Уласхоорондын байдалые харуулһан материалнууд.

Дүрбэдэхи хуудаһанда. «Хүн бүхэнэй уялга» — В. Лошаковой статья. Союзна болон нютагай мэдээсэл.

Редактор
Р. Б. ГАРМАЕВ

Манай адрес, теле[...]

Индекс: 670000, [...] Удэ, ул. Ленина [...] Телефоны: ред[...] 2-54-54, приемная—[...] зам. редактора — [...] зам. редактора — [...] отв. секретаря — [...] секретариат — 2-6[...] делы: партийной жи[...] 2-60-91, сельского хоз[...] 2-64-36 2-63-86 пром[...] и агитации — 2-58 [...] мышленности и строит[...] — 2-61-35, советского [...] тельства и быта — [...] культуры и школ — [...] писем и селькоров—2[...] информации — 2-34-05 [...] шественная приемн[...] 2-56-62, машинное [...] 2-57-63 корректор[...] 2-35-95.